

Številka: 007-295/2018/50 (1322-03)
Ljubljana, 7. 6. 2019
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o matičnem registru – skrajšani postopek – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na redni seji dne sprejela</p> <p style="text-align: center;">SKLEP:</p> <p>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o matičnem registru (EVA: 2018-1711-0019) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.</p> <p style="text-align: right;">Stojan Tramte generalni sekretar</p>
<p>Priloge:</p> <ul style="list-style-type: none">- predlog sklepa vlade,
<p>Sklep prejmejo:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ministrstvo za notranje zadeve,- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,- Ministrstvo za zdravje,- Ministrstvo za javno upravo,- Ministrstvo za zunanje zadeve,- Ministrstvo za pravosodje,- Ministrstvo za finance,- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,- Informacijski pooblaščenec.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Predlagatelj gradiva predlaga, da Državni zbor Republike Slovenije predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, v skladu s 142. členom Poslovnika državnega zbora. Predlagana novela

zakona vsebuje manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki se nanašajo na uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi (Uradni list RS, št. 33/16) in Družinskim zakonikom (Uradni list RS, št. 15/17 in 21/18 – ZNOrg in 22/19) ter odpravo manjših pomanjkljivosti pri vpisu podatkov v matični register, izdajo izpiskov in posredovanje podatkov iz tega registra.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Urša Židan, namestnica generalne direktorice Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, sekretarka.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Boštjan Poklukar, minister,
- mag. Melita Šinkovec, državna sekretarka,
- mag. Sandi Čurin, državni sekretar,
- Urša Židan, namestnica generalne direktorice Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, sekretarka,
- Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo, sekretarka,
- mag. Alenka Colja, vodja Sektorja za registracijo prebivalstva in javne listine, sekretarka.

5. Kratek povzetek gradiva:

Zakon o partnerski zvezi, ki se je začel uporabljati 24.2.2017, določa, da se z dnem uveljavitve, pa do uskladitve z Zakonom o matičnem registru, podatki o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju partnerske zveze vpisujejo v matični register v skladu z določbami Zakona o matičnem registru, pri čemer se trenutno smiselno uporabljajo določbe o vpisu sklenitve, neveljavnosti in prenehanja zakonske zveze. Predlagane spremembe in dopolnitve Zakona o matičnem registru pomenijo uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi.

Družinski zakonik, ki se je začel uporabljati 15.4.2019, roditeljsko pravico nadomešča s starševsko skrbjo ter uvaja nov institut podelitve starševske skrbi sorodniku. Nova podataka se bosta vodila v matičnem registru v okviru podatkov o osebnem statusu posameznika. Odvzem poslovne sposobnosti pa Družinski zakonik nadomešča z institutom postavitve pod skrbništvo.

Predlog zakona predvideva tudi korekcije v praksi zaznanih pomanjkljivosti, s tem ko:

- odpravlja nedoslednost s tem, ko določa, da se ob matičnih dejstvih poleg kraja zapisuje tudi podatek o državi, kar trenutno določa zgolj podzakonski akt;
- ob že obstoječi povezavi podatkov med otroci in starši vzpostavlja tudi povezavo v obratni smeri, torej med starši in otroci, ki je v praksi pomembna predvsem ob sestavi smrtovnice;
- omogoča, da se za tuje državljane v matičnem registru vodijo tudi podatki, ki se nanašajo na ugotovitev očetovstva oziroma materinstva (priznanje, ugotovitev in izpodbijanje), s čimer se omogoča, da tudi otrok, tujec, ki je rojen v Sloveniji, lahko pridobi izpisek iz matičnega registra, na katerem so podatki o očetu, če je za navedeno predložena ustrezna pravna podlaga (npr. listina tujega organa o priznanju očetovstva);
- ustrezneje ureja izdajo potrdila o rojstvu, če je bil otrok rojen izven zdravstvenega zavoda;
- omogoča, da se poleg v tujini nastalih sprememb osnovnih matičnih dejstev, v matični register na podlagi ustrezne listine tujega organa, vpišejo tudi druge spremembe osebnega stanja državljan, če so spremembe nastale v tujini;
- omogoča, da se v vseh primerih in ne zgolj izjemoma, matično dejstvo, nastalo v tujini, vpiše na podlagi odločbe organa, če tuje listine ni mogoče pridobiti, obstajajo pa drugi dokazi o nastalem dejstvu, kar je pri vpisih smrti še posebej pomembno iz vidika ažurnosti podatkov;
- omogoča, da se na podlagi ustrezne listine pristojnega tujega organa v matični register vpisujejo tudi spremembe drugih podatkov, ki se vodijo v matičnem registru. Kot pomembnejše izpostavljamo možnost vpisa spremembe osebnega imena, ki bi bila izvedena v tujini posamezniku, ki je dvojni državljan, brez potrebe po ponovnem odločanju v upravnem

<p>postopku v Republiki Sloveniji, ki se sicer vodi na podlagi vloge po Zakonu o osebnem imenu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - s ciljem preprečitve trgovine z belim blagom za vpis rojstev iz tujine v primeru dvomov dopušča dokazovanje starševstva na podlagi analize DNK; - za potrebe izvajanja nalog, ki izhajajo iz Zakona o konzularni zaščiti, daje Ministrstvu za zunanje zadeve možnost dostopa do podatkov iz matičnega registra; - ustrezneje ureja upravičenost do vpogleda v podatke v matičnem registru, ki se omejuje na posameznika oz. pooblaščen osebo, upravičenost do pridobitve izpiska, ki se omejuje na ožje družinske člane, med katere poleg partnerja šteje tudi zunajzakonskega partnerja in partnerja iz neskljenjene partnerske zveze, in upravičenost do podatkov v obliki potrdil na podlagi izkazanega pravnega interesa; - spreminja pogoje, pod katerimi je mogoče posredovati podatke o umrli osebi, s tem ko predhodno neživiljenjsko ureditev obveznih soglasij ožjih družinskih članov nadomešča z možnostjo vnaprejšnjega evidentiranja izrecnega nasprotovanja oziroma prepovedi, ki je lahko podana s strani zakonitih dedičev prvega in drugega dednega reda; - dopušča povezovanje matičnega registra z evidencami organov, ki ugotavljajo oziroma odločajo o spremembah osebnega statusa, z namenom dolgoročne odprave administrativnih ovir papirnatega poslovanja (brezpapirno poslovanje s prijavitelji smrti, sodišči, centri za socialno delo, notarji itd.). 		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
/		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:		
<p>Predlog zakona uvaja možnost evidentiranja prepovedi dedičev za posredovanje podatkov posameznika v primeru, ko je od smrti vpisanega preteklo najmanj 20 let. V matičnem registru se že vodi prepoved posredovanja podatkov posameznika, na katerega se podatki nanašajo, zato gre za manjšo dopolnitev. Potrebne bodo tudi dopolnitve, ki se nanašajo na vodenje novih podatkov o starševski skrbi ter podelitvi starševske skrbi sorodniku in dopolnitve matičnega registra, ki se nanašajo na vzpostavitev povezave podatkov med starši in otroci. Finančne posledice ocenjujemo na manj kot 30.000 EUR.</p>		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, 		DA/NE

- financiranje občin.	
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE - Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.</p>	
9. Predstavitve sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
<p>Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: 18. 12. 2018 V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti. <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Združenje upravnih delavcev Slovenije</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. 	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
<p>Boštjan Poklukar minister</p>	
<p>Prilogi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predlog sklepa vlade - predlog zakona 	

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na redni seji dne sprejela

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o matičnem registru (EVA: 2018-1711-0019) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Stojan Tramte
generalni sekretar

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Informacijski pooblaščenec.

PRILOGA:

PREDLOG

(EVA: 2018-1711-0019)

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MATIČNEM REGISTRU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o matičnem registru¹ (v nadaljevanju: ZMatR) je bil sprejet 27. marca 2003, veljati pa je začel 3. maja 2003. ZMatR je uvedel povsem nov koncept vodenja matičnih dejstev in drugih sprememb osebnega stanja posameznika. V nasprotju s prej veljavno ureditvijo, določeno z Zakonom o matičnih knjigah², po kateri se je osebni status posameznika vodil v treh ločenih matičnih knjigah (rojstni, poročni in matični knjigi umrlih), je uvedel enoten računalniško voden matični register, ki je popoln razvid osebnih stanj državljanov Republike Slovenije, hkrati pa tudi razvid rojstev, zakonskih zvez in smrti tujcev, ki so nastali na območju Republike Slovenije. Registrski način vodenja pomeni zbiranje vseh dejstev in podatkov, ki se nanašajo na osebno stanje posameznika, v enotni informatizirani podatkovni bazi, ki je vodena centralno, kar je prineslo bistvene prednosti v primerjavi s prejšnjo ureditvijo. Zagotovljeni sta bili racionalizacija in modernizacija pri vnosu podatkov v matični register, z uporabo sodobnih tehnologij se je matični register povezal z drugimi, že obstoječimi registri, s čimer je bil zagotovljen sodoben pretok podatkov, omogočeno je bilo preprostejše pridobivanje izpiskov in potrdil (vključitev v e-upravo) ne glede na kraj vpisa posameznikove spremembe osebnega stanja, varstvo osebnih podatkov, njihova zaščita pred uničenjem in zlorabo ali nezakonito uporabo podatkov ter trajno hranjenje matičnega registra kot pomembnega vira podatkov o osebnem stanju posameznika.

ZMatR je bil prvič noveliran leta 2006³, in sicer zaradi uskladitve z Zakonom o registraciji istospolne partnerske skupnosti⁴ (v nadaljevanju ZRIPS). Istospolna partnerska skupnost kot nov institut življenjske skupnosti med dvema partnerjema je bistvena sprememba osebnega stanja posameznika, zato je bilo treba določbe ZMatR, ki se nanašajo na vpis podatkov v matični register, dopolniti s podatki, ki se nanašajo na registracijo in neveljavnost oziroma prenehanje istospolne partnerske skupnosti.

Bistveni namen novele iz ZMatR iz leta 2011⁵ je bil, da se spet omogoči vpis smrti za vse osebe, ki so življenje izgubile ob koncu druge svetovne vojne (predvsem žrtve množičnih poveljnih pobojev), njihova smrt pa še ni bila evidentirana v matičnih knjigah oziroma v matičnem registru, pri čemer se je ukinil rok za uvedbo postopka ugotavljanja in vpisa smrti. Z novelo sta bila ukinjena tudi krajevna pristojnost za vpis matičnega dejstva iz tujine in obveznost opravljanja izpita za matičarja.

¹ Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo

² Uradni list SRS, št 2/87 – uradno prečiščeno besedilo in Uradni list RS, št. 28/95 in 84/00

³ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 39/06, ZMatR-A)

⁴ Uradni list RS, št. 65/05

⁵ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 106/10, ZMatR-B)

1.1 Uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi

Predlog zakona se neposredno usklajuje z Zakonom o partnerski zvezi⁶ (v nadaljevanju ZPZ), ki uvaja nov institut življenjske skupnosti, ki je enakovredna zakonski zvezi. Sklenitev partnerske zveze za posameznika pomeni novo matično dejstvo, zato je treba podatke, ki se vodijo v matičnem registru, v skladu z ZMatR dopolniti s podatki o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju partnerske zveze. Navedeni podatki se od uveljavitve ZPZ v matični register vpisujejo na podlagi smiselne uporabe določb o vpisu sklenitve, neveljavnosti in prenehanja zakonske zveze. Uporabniki, ki imajo zakonsko podlago za pridobivanje podatkov o zakonski zvezi oziroma registrirani istospolni partnerski skupnosti, pa lahko na navedeni podlagi (do uskladitve v področnih zakonih) pridobivajo podatke o partnerski zvezi iz matičnega registra in centralnega registra prebivalstva.

1.2 Uskladitev z Družinskim zakonikom

Predlog zakona se neposredno usklajuje z Družinskim zakonikom⁷ (v nadaljevanju DZ), ki ukinja institut podaljšanja roditeljske pravice, spreminja termin roditeljske pravice v starševsko skrb in uvaja nov institut podelitve starševske skrbi sorodniku ter nadomešča institut odvzema poslovne sposobnosti z institutom postavitve pod skrbništvo, zato je treba podatke, ki se v zvezi s tem vpisujejo v matični register, dopolniti oziroma omogočiti pravno podlago za njihovo nadaljnje vodenje v matičnem registru. Skladno z DZ se v matičnem registru na novo vodi tudi podatek o neobstoju že vpisane zakonske ali partnerske zveze.

1.3 Odprava pomanjkljivosti zakona pri njegovem izvajanju v praksi

Predlog zakona odpravlja pomanjkljivosti pri vpisovanju matičnih dejstev iz tujine tako, da pri podatkih, ki se nanašajo na kraj nastanka matičnega dejstva iz tujine (rojstvo, sklenitev zakonske/partnerske zveze, smrt), dodaja podatek o državi nastanka, kar omogoča, da se kraj natančneje opredeli. Vpis podatka o državi nastanka matičnega dejstva je doslej določal le podzakonski akt.

Ker se je v praksi izkazalo, da je iskanje zakonitih dedičev pri sestavi smrtovnice dolgotrajno, veljavni zakon pa določa pravno podlago za povezavo le med otroki in starši, predlog zakona vzpostavlja pravno podlago za povezavo tudi v obratni smeri, kar omogoča, da so pri vpisu staršev vidni tudi njihovi potomci.

Predlog zakona vzpostavlja pravno podlago za vpis očetovstva v matični register po že vpisanem matičnem dejstvu rojstva tudi za otroka – tujca. Praksa je namreč pokazala, da imajo tuji državljani v matičnih državah težave z vpisom očetovstva, če je bil otrok – tuj državljan rojen v Sloveniji, priznanje očetovstva, tudi če je bilo podano pred pristojnim tujim organom, pa se v matični register po veljavnem zakonu ni vpisovalo, posledično izpisek o rojstvu iz matičnega registra ni vseboval podatkov o očetu.

Predlog zakona ustrezneje ureja pristojnost za izdajo potrdila o rojstvu, kadar je otrok rojen zunaj zdravstvenega zavoda, brez prisotnosti zdravnika. Veljavni zakon tudi v teh primerih določa, da potrdilo o rojstvu izda le zdravnik, čeprav je bila ob porodu prisotna diplomirana babica ali druga oseba medicinske stroke (diplomirana medicinska sestra oziroma diplomirani zdravstvenik).

⁶ Uradni list RS, št. 33/16

⁷ Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg in 22/19

Predlog zakona omogoča, da se poleg v tujini nastalih sprememb osnovnih matičnih dejstev v matični register na podlagi ustrezne listine vpisujejo tudi druge spremembe osebnega stanja posameznika, ki so nastale v tujini, kar je pomembno z vidika ažurnosti matičnega registra.

S ciljem preprečitve trgovine z belim blagom v primerih rojstev iz tujine predlog zakona v primeru dvoma dopušča dokazovanje starševstva na podlagi analize DNK, ki jo opravi za to pristojna ustanova.

Za potrebe izvajanja nalog, ki izhajajo iz Zakona o konzularni zaščiti, predlog daje Ministrstvu za zunanje zadeve možnost dostopa do podatkov iz matičnega registra.

Predlog zakona upravičenost do vpogleda v podatke v matičnem registru omejuje na posameznika oziroma pooblaščen osebo, upravičenost do pridobitve izpiska o umrli osebi pa na ožje družinske člane pokojnika, med katere šteje tudi partnerja iz partnerske zveze, zunajzakonskega partnerja oziroma partnerja iz neskljenjene partnerske zveze, medtem ko upravičenost do pridobitve podatkov na podlagi izkazanega pravnega interesa omejuje le na potrdila (in ne več na izpiske).

Predlog zakona spreminja pogoje, pod katerimi je mogoče posredovati podatke o umrli osebi, s tem ko predhodno neživiljenjsko ureditev obveznih soglasij ožjih družinskih članov nadomešča z možnostjo vnaprejšnjega evidentiranja (v matični register) izrecnega nasprotovanja oziroma prepovedi, ki jo lahko podajo zakoniti dediči prvega in drugega dednega reda.

Predlog določa pravno podlago za povezovanje matičnega registra z evidencami drugih organov, pristojnih za ugotavljanje oziroma odločanje o spremembah osebnega statusa, z namenom dolgoročne odprave administrativnih ovir papirnatega poslovanja (brezpapirno poslovanje s prijavitelji smrti, sodišči, centri za socialno delo, notarji itd.).

1.4 Predlog novega zakona

S spremembami in dopolnitvami Zakona o matičnem registru se veljavni zakon usklajuje z Zakonom o partnerski zvezi, Družinskim zakonikom in Zakonom o nepravdnem postopku z vidika sprememb osebnega stanja, ki se skladno z navedenimi zakoni vodi v matičnem registru po uradni dolžnosti. Hkrati odpravlja določene pomanjkljivosti, ki so se zaradi nejasnih ali pomanjkljivih določb veljavnega zakona pokazale v praksi.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Zaradi uskladitve z veljavno zakonodajo na področju partnerske zveze, starševske skrbi in skrbništva (kot nadomestnega instituta za odvzem poslovne sposobnosti) s ciljem po točnosti in ažurnosti matičnega registra (kot osnovne evidence osebnega stanja državljanov Republike Slovenije) predlog veljavni zakon dopolnjuje s pravno podlago za vpis novih sprememb osebnega stanja, ki se do zdaj v matičnem registru niso vodile (vpis podelitve starševske skrbi sorodniku, vpis ugotovitve neobstoja zakonske ali partnerske zveze), hkrati pa predlog določa pravno podlago za trajno hrambo sprememb osebnega stanja, ki so bile po prej veljavnih predpisih vpisane v matični register (podaljšanje roditeljske pravice, odvzem poslovne sposobnosti, registracija istospolne partnerske skupnosti,...), trenutno veljavna

zakonodaja pa jih ukinja oziroma nadomešča z drugimi instituti. Z enakim namenom predlog vzpostavlja pravne podlage za vpis vseh sprememb osebnega stanja, ki so državljanu nastale v tujini, in ne le za vpis osnovnih matičnih dejstev (rojstvo, sklenitev zakonske ali partnerske zveze, smrt), kot to določa veljavni zakon.

S ciljem preprečevanja trgovine z belim blagom, zlasti iz tujine, predlog zakona ustrežneje ureja vpis rojstev zunaj zdravstvene ustanove brez strokovne pomoči in naknadni vpis rojstev iz tujine v primeru dvoma v verodostojnost predložene tuje listine za vpis rojstva.

Zaradi nove pristojnosti in nalog, ki izhajajo iz Zakona o konzularni zaščiti, predlog daje Ministrstvu za zunanje zadeve možnost dostopa do podatkov iz matičnega registra.

S ciljem po enostavnejši ureditvi obveznega soglasja ožjih družinskih članov pri podaji soglasja za posredovanje osebnih podatkov o umrli osebi predlog zakona uvaja vnaprejšnje evidentiranje (v matični register) izrecnega nasprotovanja oziroma prepovedi, podanih od zakonitih dedičev prvega in drugega dednega reda.

O spremembah osebnih stanj, ki se vodijo v matičnem registru, vodijo svoje evidence tudi drugi pristojni organi, ki ugotavljajo oziroma odločajo o spremembah osebnega stanja posameznika, zaradi česar predlog zakona vzpostavlja pravno podlago za povezavo z navedenimi evidencami z namenom dolgoročne odprave administrativnih ovir papirnatega poslovanja (brezpapirno poslovanje s prijavitelji smrti, sodišči, centri za socialno delo, notarji itd.).

2.2 Načela

Predlog zakona temelji na enakih načelih kot veljavni Zakon o matičnem registru in jih bistveno ne spreminja.

a) Načelo oficialnosti

Iz načela oficialnosti izhaja, da pristojni organ vodi matični register, v katerega se vpisujejo spremembe celotnega osebnega stanja državljanov Republike Slovenije, po uradni dolžnosti.

b) Načelo enotnosti

Matični register se vodi na enoten način, vanj pa se vpisujejo samo tista dejstva in spremembe osebnega stanja, ki jih določa zakon.

c) Načelo verodostojnosti

Matični register, izpiski in potrdila iz matičnega registra imajo lastnost javnih listin, zato vanj vpisana dejstva veljajo za verodostojna, dokler se ne dokaže drugače.

č) Načelo točnosti in ažurnosti podatkov

Z določitvijo ustreznih pravnih podlag za vpis posameznih matičnih dejstev in drugih sprememb osebnih stanj in določitvijo roka za prijavo posameznih matičnih dejstev se zagotavljata točnost in ažurnost podatkov v matičnem registru.

d) Načelo racionalnosti in ekonomičnosti

Izdaja izpiskov in potrdil na katerikoli upravni enoti zagotavlja racionalnejše poslovanje ter zmanjševanje poti in stroškov državljanov Republike Slovenije.

2.3 Poglavitne rešitve

- uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi na način, da se izrecno opredeli, da se v matičnem registru vodi podatke o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju partnerske zveze;
- uskladitev z Družinskim zakonikom na način, da se podatek o odvzemu poslovne sposobnosti nadomesti s postavitvijo pod skrbništvo, podatek o roditeljski pravici s podatkom o starševski skrbi in novim podatkom o podelitvi starševske skrbi sorodniku ter podatkom o neobstoju sklenjene zakonske ali partnerske zveze;
- vzpostavitev povezave podatkov med starši in otroki, ki omogoča enostavnejšo sestavo smrtovnice;
- vzpostavitev podlage, ki v matični register omogoča vpis priznanja očetovstva tujega državljana na podlagi listine pristojnega tujega organa, otroku tujcu, ki je rojen v Republiki Sloveniji, kar posledično omogoča vpis podatka o očetu na izpisek iz matičnega registra o rojstvu;
- ustrežnejša ureditev izdaje potrdil o rojstvu, če je bil otrok rojen zunaj zdravstvenega zavoda v Republiki Sloveniji, ali če je bil rojen v tujini, in možnost dokazovanja starševstva v primeru dvoma, kar preprečuje trgovino z belim blagom;
- na podlagi predložene ustrezne listine pristojnega tujega organa se omogoča vpis sprememb osebnega stanja posameznika, če so nastale v tujini;
- dostop do matičnega registra se omogoča Ministrstvu za zunanje zadeve in diplomatskim predstavništvom ali konzulatom Republike Slovenije v tujini;
- za pokojne osebe se ustrezneje urejata izdaja izpiskov in posredovanje podatkov, vključno z vpisom prepovedi posredovanja podatkov v matični register, ki jo lahko podajo zakoniti dediči prvega in drugega dednega reda;
- dopušča se neposredno povezovanje matičnega registra z evidencami organov, ki ugotavljajo oziroma odločajo o spremembah osebnega statusa.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona uvaja možnost evidentiranja prepovedi dedičev za posredovanje podatkov posameznika, kadar je od smrti vpisanega minilo najmanj 20 let. V matičnem registru se že vodi prepoved posredovanja podatkov posameznika, na katerega se podatki nanašajo, zato gre za manjšo dopolnitev. Potrebne bodo tudi dopolnitve, ki se nanašajo na vodenje novih podatkov o starševski skrbi in podelitvi starševske skrbi sorodniku, ter dopolnitve matičnega registra, ki se nanašajo na vzpostavitev povezave podatkov med starši in otroki. Ocenjujemo, da ima predlog zakona finančne posledice za državni proračun v višini 30.000 evrov. Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Finančna sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

5.1 Avstrija

Podlaga za vsak vpis rojstva zunaj zdravstvene ustanove je prijava rojstva (9. člen Zakona o matičnem registru). Rojstvo upravnemu organu prijavi zdravnik ali babica, krajevne pristojnosti ni.

Priznanje očetovstva za otroka državljan druge države se vnese v uradne evidence. Očeta se po pravno zavezujočem priznanju očetovstva vpiše v rojstni list.

V skladu z zakonodajo nadomestno materinstvo ni priznано. V enem samem primeru pa je ustavno sodišče dovolilo, da se je v dobro otroka v rojstni list vpisalo starša, ki sta otroka dobila s pomočjo nadomestne matere.

Podatki o sklenjenem partnerstvu se vnesejo v register, matični urad izda potrdilo o sklenjenem partnerstvu na posebni listini (Partnerschaft Urkunde). Če je matično dejstvo nastalo v tujini, morata partnerja dokument za vnos v register predložiti na matičnem uradu v Avstriji.

Izpiske oziroma potrdila iz matičnega registra je mogoče pridobiti prek veleposlaništva.

5.2 Belgija

Podlaga za vpis rojstva zunaj zdravstvene ustanove je zdravniško poročilo, ki se izda naknadno, če ob rojstvu zdravnik ni bil prisoten.

Priznanje očetovstva za otroka (ne glede na državljanstvo), rojenega zunaj zakonske zveze, je v Belgiji obvezno in se poda v obliki zapisnika. Dokumentov o priznanju očetovstva drugih držav v Belgiji načeloma ne sprejemajo.

Življenjska skupnost dveh istospolnih oseb je urejena na enak način kot zakonska zveza dveh oseb različnega spola. Potrdilo o zakonski zvezi izdaja pristojni organ, kjer je bila zakonska zveza sklenjena. O razveljavitvi slednje se izreče sodišče, kar mora biti zavedeno v opombi poročnega lista. Belgijskim državljanom je omogočen tudi vpis zakonske zveze, sklenjene v tujini, v belgijski register zakonskih zvez (48. čl. belgijskega civilnega zakonika).

Povezava med posameznikom in njegovo družino je zabeležena v nacionalnem registru. Družino sestavljajo osebe, ki so registrirane na istem naslovu. Za določitev odnosa med družinskimi člani se uporabljajo kode, na primer »sin« in »hči«. Od 1. januarja 2015 so imele občine na voljo eno leto časa, da v nacionalnem registru dopolnijo manjkajoče informacije. Tako je zdaj uporabnikom nacionalnega registra omogočeno ugotoviti, ali ima določena oseba otroke in tudi, kdo sta starša določene osebe. Državljan lahko prek spletne aplikacije nacionalnega registra Moj dosje preverijo svoje podatke, na podlagi sestave družine pa lahko preverijo tudi, kateri otroci so registrirani pod njihovim imenom.

5.3 Ciper

V primerih rojstva doma ali zunaj zdravstvene ustanove mora zdravnik ali babica, ki je bila prisotna ob porodu, izpolniti obrazec za prijavo rojstva ter zabeležiti podatke o otroku in njegovih starših (ime, naslov). Ta obrazec se pošlje sodnemu tajniku v petnajstih delovnih dneh po datumu rojstva. V odsotnosti zdravnika ali babice morata obrazec za prijavo rojstva izpolniti in podpisati otrokova starša ali katerakoli druga pooblaščen oseba, ki je prisostvovala rojstvu otroka.

Vpis priznanja očetovstva za otroka tujca se izvaja samo za otroke, rojene na Cipru. Zahteva

se izpisek o sklenitvi zakonske zveze staršev ali priznanje s pisno izjavo ali sodno odločbo.

5.4 Češka

Od 1. januarja 2014 je z Zakonom o matičnih knjigah določeno, da morajo biti za vpis rojstva otroka, ki ni bil rojen v zdravstveni ustanovi in čigar materi niso bile niti naknadno nudene zdravstvene storitve, poleg dokumentov, predpisanih za vpis rojstva otroka, rojenega v času trajanja zakonske ali rojenega zunaj zakonske zveze, priloženi še drugi potrebni dokumenti za dokazovanje dejstva, da je mati otroka res ženska, ki naj bi ga rodila.

Matičnim uradom je priporočeno, da v takšnih primerih zahtevajo predvsem potrdilo o rojstvu, ki ga izpolni na primer pediater, in potrditev ginekologa o tem, da je ženska, ki trdi, da je mati otroka, res rodila. Kot dokazilo je mogoče predložiti potrdilo o nosečnosti, poročilo porodne asistentke o porodu, izjavo babice o porodu (če je bila pri porodu prisotna), izjave prič in podobno. Če navedena dokazila niso predložena, mora biti stanje ustrezno preverjeno, tako da ni utemeljenih dvomov o tem, ali je mati otroka res ženska, ki trdi, da ga je rodila. Zakon določa splošno obveznost enega od staršev, da predloži druge potrebne dokumente za dokazovanje dejstva, da je mati otroka ženska, ki naj bi ga rodila.

Če upravni organ (matični urad) po opravljenem dokazovanju v upravnem postopku ugotovi, da je bilo dejstvo, da je mati otroka ženska, ki trdi, da je otroka rodila, nedvoumno dokazano in da v zvezi s tem nima utemeljenih dvomov, izvede vpis v knjigo rojstev. Če v upravnem postopku ni nedvoumno dokazano, da je mati otroka ženska, ki trdi, da je otroka rodila, matični urad vpis rojstva v upravnem postopku zavrne.

Vpis priznanja očetovstva za otroka tujca se izvede pred sodiščem ali pred matičnim uradom. Mladoletna oseba, ki še ni v celoti poslovno sposobna, mora priznanje vedno podati pred sodiščem. Priznanje očetovstva je mogoče podati tudi na veleposlaništvu Češke republike v tujini. Očetovstvo se s soglasno izjavo lahko prizna pred rojstvom ali po rojstvu otroka. Po rojstvu otroka matičar matičnega urada upravne enote, v kateri se je otrok rodil, vnese dodatni zapis v knjigo rojstev in otroku izda rojstni list, na katerem je oče otroka naveden, otroku pa je pripisan priimek, za katerega sta se starša odločila ob priznanju očetovstva. Priznanje očetovstva se v informacijski sistem tujcev ne zapisuje.

Sklenitve istospolnih partnerskih zvez oziroma enakovrednih življenjskih skupnosti dveh oseb istega spola vodi pristojni matični urad v matični knjigi partnerskih zvez. Vpis v knjigo partnerskih zvez se izvede na podlagi listine o sklenitvi partnerske zveze. Podatke za vnos mora matičar preveriti na podlagi dokumentov, ki jih je treba predložiti ob sklenitvi partnerske zveze. Sklenitev partnerske zveze pristojni matični urad zapiše v centralni register prebivalstva.

Sodišče prve stopnje mora v centralni register prebivalcev vnesti tudi podatek o razvezi, razveljavitvi oziroma prenehanju partnerske zveze. Sodišča, upravni uradi, občinski in matični uradi morajo pristojni matični urad obveščati o izdanih sklepih oziroma sprejetih dogovorih ali podanih soglasnih izjavah, ki vplivajo na dogodke in dejstva, ki so zapisana v matičnih knjigah. Dokumente, ki so potrebni za vnos v matično knjigo, morajo pristojnemu matičnemu uradu poslati v 30 dneh od pravnomočne razsodbe ali v 30 dneh od sklenitve pogodbe oziroma od podaje soglasne izjave. Na podlagi obvestila sodišča registracijski matični urad poskrbi za vnos podatka o prenehanju partnerstva v knjigo partnerskih zvez.

Matične knjige, v katere se zapisujejo rojstva, sklenitve zakonskih in partnerskih zvez ter smrti državljanov Češke republike kot dogodki, ki nastanejo v tujini, vodi upravna enota za

mestno četrt Brno – střed. Na podlagi v tujini izdanega dokumenta o sklenitvi istospolne partnerske zveze ali enakovredne življenjske skupnosti dveh oseb istega spola, ki mora biti ustrezno overjen, če obstoječa mednarodna pogodba, ki zavezuje Češko republiko, ne določa drugače, in opremljen s prevodom v češki jezik, poseben registrski urad opravi zapis v knjigo partnerskih zvez in državljanu Češke republike izda listino o sklenjeni partnerski zvezi. Poleg tega mora izpolniti vse obveznosti obveščanja v skladu s posebnimi zakoni.

Podatke o otrocih posamezne osebe je mogoče pridobiti iz centralnega registra prebivalstva pod pogoji, ki jih določa Zakon o centralnem registru prebivalcev in enotnih matičnih številkah ter o spremembi nekaterih zakonov, ki ureja razpolaganje s podatki iz centralnega registra prebivalcev.

Podatki o dejstvih, ki so zapisana v matični knjigi, so v matični listini navedeni v skladu s stanjem na dan izdaje izpiska. Potrdilo o podatkih, zapisanih v matični knjigi, se izda na podlagi vloge ob pogoju, da je dokazana upravičenost do uveljavitve tovrstnega zahtevka v tujini ali kadar tako določa poseben zakon.

Vlagatelj lahko prosi za izdajo matične listine prek predstavniškega urada Češke republike v tujini. Predstavniški urad pošlje zahtevo pristojnemu matičnemu uradu in ta nato izstavi matično listino.

5.5 Danska

Rojstvo zunaj zdravstvene ustanove (rojstvo na domu) mora prijaviti babica, ki je pomagala pri porodu. Babica izda posebno potrdilo o rojstvu. Če babica pri porodu ni prisotna, mora rojstvo otroka prijaviti mati.

V zvezi z vpisom priznanja očetovstva za otroka tujca velja, da je registracija očetovstva potrebna za vsa rojstva, ne glede na državljanstvo staršev, če se porod zgodi na ozemlju Danske. Če starša nista poročena, mora za registracijo očetovstva oče podati izjavo v župnišču, kjer se je rojstvo otroka priglasilo. Kadar župnišče ne more sprejeti izjave o očetovstvu (če je bila mati otroka zadnjih 10 mesecev pred porodom poročena z drugim moškim in če nobeden od staršev nima opravilne sposobnosti), o očetovstvu odloča pristojno ministrstvo.

Danska v registru prebivalstva vodi podatke o civilnem statusu posameznega prebivalca. V register se vpisuje tudi sklenitev istospolne zakonske skupnosti. Vidna sta zgodovina vseh sprememb civilnega statusa in organ, pred katerim je bila ta sprememba narejena.

V zvezi z vodenjem podatkov o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju istospolne partnerske skupnosti kot matičnega dejstva, nastalega v tujini, Danska nima zakonodaje o priznavanju tujih pravnih aktov, temveč se vse rešuje na podlagi sodne prakse. Od januarja 2017 je v veljavo stopila novela zakona o porokah, ki vsebuje tudi določbe o priznavanju v tujini sklenjenih zakonskih zvez, razvez in razveljavitvi zakonskih zvez. Zakonske zveze, sklenjene v tujini, se praviloma priznajo. Izjeme od tega so na primer sklenitve mlajših od 18 let, obstoj javnih zadržkov ipd.

Danska ne omogoča več registracije istospolne partnerske skupnosti, temveč le zakonsko zvezo. V tujini registrirane istospolne partnerske skupnosti se priznajo, če ta skupnost izpolnjuje vse pogoje za zakonsko zvezo (po danski zakonodaji) in če so pravne posledice te partnerske skupnosti po tujem pravu primerljive s pravnimi posledicami zakonske zveze po danskem pravu.

Glede razveze dansko pravo pozna nekaj zadržkov, na primer da mora biti tožena stranka o tožbi na razvezo obveščena, da ima možnost obrambe ipd. Po danskem pravu razveze ne bodo priznali, če je bilo o njej odločeno v državi, ki ni na noben način povezana z zakoncema.

V zvezi s pridobitvijo informacije, kdo so otroci posamezne osebe, je na Danskem v registru prebivalstva zabeležen le pravni status in ne biološki status partnerja/zakonca v razmerju do otrok v zakonski zvezi oziroma registrirani istospolni partnerski skupnosti.

Izpiske oziroma potrdila iz matičnega registra lahko posameznik pridobi v lokalni župniji, lahko pa zanj zaprosi tudi po elektronski poti.

5.6 Estonija

V Estoniji so sprejeli Zakon o registraciji istospolne registrske skupnosti, kar pomeni, da lahko istospolni sklenejo registrsko skupnost. Predpisi glede vodenja podatkov o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju registriranega partnerstva bodo urejeni z novo zakonodajo, ki bo dopolnjevala Zakon o registriranem partnerstvu in bo narekovala, da se podatki o registriranih partnerskih skupnostih vnašajo v matični register. Ker v aktualnem zakonu ni zakonskih osnov za vpise, ti niso izvedeni. Če bo nov zakon sprejet in implementiran, bo navedeno področje zakonsko urejeno.

Po Zakonu o registriranem partnerstvu se šteje, da je partnerska zveza, sklenjena v tujini, veljavna v Estoniji v skladu z določbami Zakona o zasebnem mednarodnem pravu. Podatki o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju registriranega partnerstva v tujini ne bodo zavedena v matični register do sprejetja nove zakonodaje. Če se zgodi sprememba osebnega statusa v tujini, mora posameznik podati vlogo, da se sprememba njegovega stanu vnese v matični register.

Estonski register prebivalstva omogoča povezavo med starši in otroki ter razmerja med njimi (posvojitev, skrbništvo).

Konzularni uradniki Estonije so pooblaščen za vnos podatkov na podlagi tujih dokumentov in izdajo izpiskov iz matičnega registra Estonije v skladu z Zakonom o matičnem registru.

5.7 Finska

Na Finskem istospolni pari lahko sklepajo zakonsko zvezo od 1. marca 2017. Istospolne zakonske zveze so izenačene z zakonskimi zvezami oseb različnega spola. Od citiranega datuma ni mogoče več registrirati istospolnih partnerskih skupnosti, je pa možno status že registriranih istospolnih partnerskih skupnosti spremeniti v zakonsko zvezo.

Na Finskem obstaja nacionalni register prebivalstva, kjer so registrirane vse sklenitve zakonskih zvez in razveze. Če se je sklenitev zakonske zveze ali razveza zgodila v tujini, registracija temelji na potrjenih in prevedenih dokumentih o sklenitvi oziroma razvezi zakonske zveze.

Z izpiska iz registra prebivalstva so razvidni tudi podatki o povezavi med starši in otroki oziroma informacije, kdo so otroci posamezne osebe, naveden je tudi podatek o skrbništvu otroka.

Izpiskov oziroma potrdil iz matičnega registra ni mogoče pridobiti ali zaprositi na

predstavništvi v tujini, pridobiti jih je mogoče le na lokalni registracijski enoti ali naročiti po spletu.

5.8 Francija

Rojstvo zunaj zdravstvene ustanove ugotovi reševalec – medicinska prva pomoč (SAMU) ali gasilci, ki izdajo dokument, imenovan bulletin de naissance, s katerim mati ali oče v petih dneh prijavita rojstvo na občinskem matičnem uradu.

Oče otroka, državljan Francije ali tujec, ima možnost prijaviti rojstvo svojega otroka prvih pet dni po rojstvu na občinskem matičnem uradu, pozneje pa lahko očetovstvo prizna na kateremkoli uradu v Franciji.

V Franciji sta možnosti sklenitve istospolne življenjske skupnosti dve: istospolna zakonska zveza in Civilni pakt solidarnosti (PACS). Civilni pakt solidarnosti (PACS) je civilnopravna pogodba, ki jo lahko skleneta odrasli osebi (partnerja), ki želita organizirati svoje skupno življenje. PACS je bolj ohlapna oblika zakonske zveze, saj z njo ni popolnoma izenačena, vseeno pa določa status partnerjev in zakonski okvir za izvrševanje pravic in dolžnosti. PACS lahko skleneta tako istospolna kot partnerja različnega spola. PACS je zaveden pri pristojnem sodišču in se tudi vpiše v register matičnih dejstev občine rojstva vsakega od partnerjev. V matični register o rojstvih se vpišejo naslednji podatki: datum in kraj sklenitve PACS, podatki o partnerju, sodišče oziroma notar, pri katerem je bil PACS registriran. Tudi istospolna zakonska zveza se vpiše v register matičnih dejstev občine rojstva vsakega od partnerjev.

Partnerja, ki živita v tujini, lahko PACS skleneta na diplomatsko-konzularnem predstavništvu pod pogojem, da je vsaj eden od partnerjev francoski državljan. Diplomatsko-konzularno predstavništvo o naknadnem vpisu PACS obvesti Oddelek za matična stanja pri francoskem Ministrstvu za zunanje zadeve v Nantesu. Ta oddelek je pristojen za vpis vseh matičnih dejstev, nastalih v tujini. Če je bil PACS sklenjen v obliki notarskega zapisa, za registracijo in vpis v matični register poskrbi notar.

Če je eden od partnerjev tujec, je za registracijo PACS pristojno okrožno sodišče v Parizu.

V primeru zakonske zveze istospolnih partnerjev je postopek enak. Oseba prek pristojnega diplomatsko-konzularnega predstavništva zaprosi za naknadni vpis zakonske zveze pri Oddelku za matična stanja francoskega ministrstva za zunanje zadeve v Nantesu.

Francoska upravna ureditev pozna družinsko knjižico, v katero se vpisujejo matična dejstva, kot so sklenitev zakonske zveze, rojstva otrok, smrt, posvojitve, pridobitev državljanstva itd. Družinska knjižica je lahko izdana le pod pogojem, da sta zakonca (v primeru poroke) ali starša (v primeru rojstva otroka) francoska državljana, v primeru tujcev pa je lahko izdana, če se je matično dejstvo zgodilo v Franciji (na primer poroka). Kdo so otroci posamezne osebe, se lahko dokazuje tudi z izpiskom iz rojstne matične knjige (tako imenovana integralna kopija, na kateri so navedeni podatki o starših: ime in priimek, datum in kraj rojstva, naslov, priznanje očetovstva itd.

Izpiski o matičnih dejstvih, ki so se zgodila v Franciji, se lahko pridobijo izključno na občini rojstva osebe. Za dejstva, ki so se zgodila v tujini, lahko izpiske (le za notranji promet) izda pristojni konzulat, Oddelek za matična dejstva francoskega ministrstva za zunanje zadeve v Nantesu pa je pristojen za izdajo izpiskov za notranji promet oziroma na mednarodnem obrazcu.

5.9 Grčija

Grčija priznava istospolne partnerske zveze od 24. decembra 2015. V skladu z določbami Zakona 4353/2015 lahko dve polnoletni osebi, ne glede na spol, skleneta sporazum o sobivanju v obliki notarske listine. Veljavnost sporazuma začne z dnem, ko je predložena kopija sporazuma na matičnem uradu, kjer imata stranki prijavljeno stalno prebivališče in se kot matično dejstvo vpiše v posebno knjigo matičnega urada. Sporazum o sobivanju se razreši na željo obeh partnerjev z notarsko listino, z enostransko notarsko izjavo, če so pred tem minili trije meseci od izdaje vabila na obojestransko sporazumno razrešitev ali po uradni dolžnosti. Razveza sporazuma začne veljati od trenutka, ko je vložena kopija notarske listine, ki vsebuje pogodbo ali enostransko izjavo, na matični urad, kjer je bila vložena tudi vloga za njegovo sklenitev.

Sporazum o sobivanju lahko sestavi konzul, če ima ena od strank grško državljanstvo. Kljub temu pa je treba sporazum vpisati tudi v posebni matični register v Atenah, v katerega se vpisujejo vsa dejanja civilnih zadev grških državljanov, ki so se zgodila v tujini.

Sporazumi o sobivanju spadajo v oblikovanje skupnega izpiska o družinskem deležu in so vpisani v register prebivalstva. Vpis ima za posledico izdajo certifikata oziroma potrdila o družinskem stanju s strani pristojnih občin. Register omogoča povezavo podatkov med starši in otroki z izdajo navedenega potrdila.

Izpiskov iz matičnega registra ni mogoče pridobiti na grškem konzularnem predstavništvu v tujini. Za pridobitev se lahko grški državljani obrnejo na pristojno grško veleposlaništvo, ki v njihovem imenu poda vlogo na pristojno občino.

5.10 Hrvaška

Statusne oziroma matične zadeve istospolnih partnerjev ureja Zakon o životnom partnerstvu osoba istoga spola (Narodne novine št. 92/14). Partnerska skupnost ima na pravnih področjih (dedovanje, davki, pokojnine, socialno varstvo, zdravstveno zavarovanje in varstvo ...) enake pravne posledice kot zunajzakonska skupnost. Register življenjskega partnerstva se vodi v obliki enotne elektronske baze podatkov vseh istospolnih partnerjev prek matičnih uradov v županijah. V register se vpisujejo tudi prenehanje istospolnega partnerstva, prekinitve zaradi smrti enega od partnerjev in naknadni popravki napak. Vpisujejo se temeljni in naknadni vpisi. V matični register se ne vpisujejo istospolna partnerstva oziroma poroke, ki so jih hrvaški državljani sklenili v tujini, temveč se to dejstvo vnese v rojstno matično knjigo hrvaškega državljanca kot zaznamek.

Povezovanje med registri oziroma evidencami, iz katerih bi bilo mogoče razbrati sorodstveno povezavo med osebami po hrvaškem zakonu o matičnih registrih, ni mogoča.

Hrvaški državljani lahko potrdila iz matičnega registra pridobijo na diplomatskih predstavništvih in konzulatih v tujini. Ti imajo vlogo posrednika, torej posredujejo zahtevek za izpisek pristojnemu organu, ki posreduje izpisek za vročitev v tujini.

5.11 Latvija

Ob prijavi rojstva otroka na domu se predloži zdravniško potrdilo, ki ga izda zdravnik, ki potrjuje rojstvo.

Vpis priznanja očetovstva za otroka tujca ni vezan na očetovo državljanstvo. Tudi tujec lahko prizna očetovstvo za otroka. Priznanje očetovstva se začne z vlogo, ki jo oče in mati otroka osebno predložita na matični urad, ali vlogo, naslovljeno na matični urad, na kateri sta njuna

podpisa notarsko overjena. Če se otrok rodi v zakonski zvezi ali najpozneje v 360 dneh po prenehanju ali razglasitvi zakonske zveze za neveljavno, se šteje mož matere za otrokovega očeta (domneva očetovstva).

5.12 Malta

V primeru rojstva otroka zunaj zdravstvene ustanove je dolžnost staršev, zdravnika ali babice oziroma katerekoli druge osebe, ki je bila prisotna ob rojstvu, da v petnajstih dneh po rojstvu obvesti uradnika, pristojnega za vpis in izdajo izpiska o rojstvu. Prijava rojstva se lahko izvede tudi z dopisom, ki ga podpiše oseba, ki daje obvestilo, ali ustno. V slednjem primeru osebno pri javnem uslužbencu, pristojnem za vpis rojstva.

Očetovstvo za otroka tujca se po v malteškem civilnem zakoniku vpisuje le, če so podatki zadevnega otroka zapisani v javnem registru Malte.

Podatki o sklenjenih, neveljavnih in razvezanih partnerskih skupnostih se vodijo v javnem registru (Public Registry). Dogodki so razvrščeni po vrsti dogodka in datumu. Tudi sodbe tujih sodišč o razvezi partnerske skupnosti se vpisujejo v javni register.

Podatki o povezavah med otroki in starši so namenjeni samo pooblaščenim osebam pri delu z javnim registrom. Vsakdo pa lahko pridobi izpisek iz registra o smrti, zakonski/partnerski zvezi in smrti.

Izpiski iz matičnega registra se lahko pridobijo po elektronski poti prek spletno dostopne aplikacije.

5.13 Nemčija

V skladu z Zakonom o osebnem stanju mora biti rojstvo otroka prijavljeno pri pristojnem matičnem uradu v enem tednu. Prijavo poda bodisi posameznik ustno ali javna ustanova pisno. V primeru rojstva zunaj zdravstvene oziroma druge javne ustanove je k prijavi zavezan katerikoli od staršev, če ima pravico do skrbstva. Če starši izjave ne morejo podati, je k temu zavezana druga oseba, ki je bila ob rojstvu navzoča oziroma se je o rojstvu osebno prepričala.

Uredba za izvajanje Zakona o osebnih stanjih določa, da lahko matični urad pri prijavi rojstva otroka zahteva naslednjo dokumentacijo:

- rojstna lista staršev in njun poročni list, če sta poročena;
- pri neporočenih starših izjavo o priznanju očetovstva, če je očetovstvo že bilo priznано, rojstni list očeta in po potrebi izjave o skrbništvu nad otrokom;
- osebno izkaznico, potni list ali drug identifikacijski dokument staršev;
- v primeru ustne prijave rojstva potrdilo zdravnika ali babice o rojstvu, če sta bila navzoča ob rojstvu;
- druge dokumente, če so potrebni kot dokazilo za v prijavi navedene dokumente.

Uredba ne določa natančno, kako ravnati, če pri porodu zunaj javne ustanove ni bil navzoč zdravnik oziroma babica.

Če se je matično dejstvo rojstva zgodilo na območju Nemčije, se priznanje očetovstva vpiše ne glede na državljanstvo staršev ali otroka. V primeru vpisa priznanja očetovstva, ki je bilo podano v tujini, se opravi preverjanje, ali je tako priznanje po pravu, kjer je bilo priznanje podano, veljavno in ali učinkuje. Matičar je zavezan zadevo predati v strokovno presojo,

preden očetovstvo vpiše v register. Če je dokumentacija v redu in je identiteto očeta mogoče potrditi tudi z osebnim dokumentom in veljavnim rojstnim listom, se očetovstvo vpiše v matični register.

Vpis otroka v nemški matični register na podlagi tujega rojstnega lista ali tuje sodne odločbe lahko matični urad zavrne, starši pa imajo možnost, da prek družinskega sodišča dosežejo vpis v matični register. V praksi gre predvsem za primere, ko sta kot starša navedena istospolna partnerja. Družinsko sodišče pri tem presoja, ali bi se z vpisom kršil nemški javni red. V primeru nadomestnega materinstva je v postopku pomembno dokazati, da je nadomestna mati otroka oddala prostovoljno in brez pritiska, da se je zavestno odpovedala pravicam in obveznostim do otroka in da se strinja z izročitvijo otroka (če je poročena, je treba isto dokazati za njenega moža). Pri tem se za manj problematične kažejo primeri, ko je eden od staršev biološki oče otroka in je podal priznanje očetovstva za otroka, ki ga je rodila biološka mati. Če matični urad zavrne vpis rojstva, njegovo odločitev pa potrdi sodišče, partnerjem ostane možnost posvojitve.

Sklenitev istospolne partnerske zveze se vpiše v register partnerskih skupnosti na matičnem uradu. V primeru smrti enega od partnerjev ali v primeru prenehanja istospolne partnerske zveze na podlagi odločitve sodišča se v register vpišejo tudi ti podatki.

Če je nemški državljan sklenil istospolno partnersko zvezo v smislu partnerske zveze, kot je opredeljena v nemškem zakonu o osebnem statusu, je lahko ustanovitev zveze na podlagi prošnje vpisana v register partnerskih skupnosti. Glede prenehanja partnerske zveze je postopek enak, razlogi za sklenitev in prenehanja so shranjeni v registru občanov.

Informacija o starših osebe se lahko pridobi iz rojstnega lista otroka ali rojstnega lista roditelja.

Tuja diplomatska in konzularna predstavništva v državi lahko pod pogoji, ki jih določa Zakon o osebnem statusu, pridobijo izpiske iz matičnega registra za svoje državljane.

5.14 Nizozemska

Za registracijo rojstva otroka obstaja enoten postopek, ne glede na kraj rojstva otroka (zdravstvena ustanova ali dom). Oče je dolžan prijaviti otroka v treh dneh po rojstvu pri matičarju na občini, v kateri se otrok rodi. Prijavo rojstva lahko uredi tudi mati, vendar zanjo ni predpisane časovne omejitve. Registracijo rojstva otroka ureja zakon.

Če se otrok tujega državljana rodi na Nizozemskem, se oče registrira v rojstnem listu, če je poročen z materjo otroka ali ima registrirano zvezo z materjo otroka. V nasprotnem primeru lahko oče, s soglasjem matere, prizna otroka kot svojega. Oče je nato vpisan v rojstni list. Če mati ne želi podati soglasja, lahko oče od sodišča zahteva, da odobri prošnjo o priznanju očetovstva, ki nadomesti soglasje matere.

Na Nizozemskem velja obvezen vpis istospolne partnerske zveze v register osebnih podatkov, ki ga vodijo občine. Istospolne zakonske zveze, registrirane v drugih državah, ne morejo biti registrirane na Nizozemskem, dokler nizozemski organ ne prejme overjenega izpiska o registrirani istospolni partnerski zvezi iz tujega matičnega registra.

Na Nizozemskem izpiskov oziroma potrdil iz matičnega registra oziroma enakovredne evidence osebnih stanj ni mogoče neposredno pridobiti na nizozemskih diplomatskih

konzularnih predstavništvi v tujini. Tovrstne izpiske je mogoče pridobiti le pri pristojnem organu na Nizozemskem ali pri ustrezni upravni enoti na Nizozemskem.

5.15 Romunija

V Romuniji istospolna zakonska zveza ni priznana, tudi ne, kadar je zakonska zveza sklenjena v tujini.

Matični register ne omogoča povezave podatkov med starši in otroki. Register prebivalstva je zasnovan na podlagi stalnega prebivališča in ne sorodstvenih vezi.

V tujini živeči državljani Romunije lahko vlogo za pridobitev dokumentov iz matičnega registra podajo na pristojnem diplomatskem predstavništvu ali konzulatu v tujini. Ministrstvo za zunanje zadeve Romunije zaprosilo za izdajo dokumenta iz evidence osebnih stanj posreduje pristojnemu direktoratu za evidenco osebnih stanj in upravljanje podatkovne baze.

5.16 Slovaška

Pravni red Slovaške republike ne ureja področja porodov zunaj zdravstvene ustanove. Če se otrok rodi zunaj zdravstvene ustanove in brez prisotnosti zdravniškega osebja, mora tisti, ki je dolžan obvestiti pristojne organe, to storiti v treh dneh od dneva poroda. Uslužbenec matičnega urada je dolžan izvesti vse upravne postopke, ki jih določa zakon v zvezi z rojstvom otroka. Če se pojavijo dvomi o tem, kdo je mati otroka, ali prijavitelji ne predložijo zahtevanih dokumentov za vpis otroka v matični register, mora skladno z Zakonom o družini pristojno sodišče na podlagi ugotovljenih dejstev o porodu odločiti o tem, kdo je otrokova mati. Matični register opravi uradni vpis v matični register na podlagi sodne odločbe o potrditvi starševstva.

V skladu z Zakonom o družini se očetovstvo določi s soglasno izjavo staršev otroka ali z odločbo sodišča. Tujec lahko očetovstvo za otroka, rojenega na ozemlju Slovaške, prizna na pristojnem matičnem uradu ali na sodišču, če so izpolnjeni pogoji, ki jih določa zakon.

Po veljavni zakonodaji je zakonska zveza opredeljena kot zveza moškega in ženske. Po zakonu o družini je zakonska zveza med osebama različnega spola edina oblika sobivanja oseb različnega spola, ki jo izrecno opredeljuje Zakon o družini. Pravne posledice, povezane z zakonom o družini, se zato razen na zakonsko zvezo ne morejo nanašati na drugačno obliko skupnosti moškega in ženske niti na skupnost oseb istega spola. Pravni red Slovaške republike ne pozna oziroma ne opredeljuje instituta registrirane partnerske zveze, niti zakonske zveze oseb enakega spola, niti drugih pravnih in administrativnih postopkov, ki se navezujejo na vpis ali spremembo osebnih podatkov oseb istega spola, niti nima nobene oblike javnega, centralnega ali drugega registra za registracijo sobivanja oseb istega spola.

Matične zadeve se v Slovaški republiki obdelujejo v okviru informacijskega sistema elektronskih registrov, ki so vir informacij za informacijska sistema državljanov in prebivalcev Slovaške in register fizičnih oseb. Navedena registra vsebujeta informacijo o sorodstvenih vezeh fizične osebe, in sicer prikazujejo otroke iskane osebe.

Po Zakonu o matičnem registru se lahko zaprosi za uradni spis iz elektronskega registra in za potrdilo o podatkih, ki so zapisani v elektronskem registru, na kateremkoli matičnem uradu na ozemlju Slovaške Republike (973 matičnih uradov), na diplomatskih in konzularnih predstavništvih Slovaške v tujini pa niso pristojni za izdajo uradnih izpisov iz registra. Fizična oseba lahko na predstavništvu poda prošnjo za izdajo uradnega izpisa iz registra.

5.17 Švedska

Ko mati rodi otroka na domu, je običajno prisotna babica, ki poroča o rojstvu davčni agenciji. Če babica ni bila prisotna, morajo o rojstvu otroka poročati zakoniti zastopniki otroka. To morajo storiti osebno v eni od pisarn davčnega urada in predložiti naslednjo dokumentacijo:

- dokumente, ki dokazujejo identiteto staršev,
- dokumente, ki dokazujejo, da je mati pred kratkim rodila, datum rojstva in spol otroka.

Očetovstvo se lahko vpiše tudi za otroka tujega državljana. Če otrok prebiva na Švedskem, mora biti očetovstvo priznано na Švedskem. Če se otrok rodi v zakonski zvezi, se domneva, da je mož matere otrokov oče. Če starša nista poročena, mora oče vpis očetovstva urediti prek socialnega varstva v občini, v kateri je otrok registriran, ali civilnega sodišča v občini, v kateri je otrok registriran.

Če otrok živi v tujini, lahko starša očetovstvo priglasita. Za priznanje očetovstva morata starša dokazati, da sta v času otrokovega rojstva poročena oziroma da je bilo očetovstvo ugotovljeno. Očetovstvo se lahko ugotovi s pravnomočno sodbo sodišča ali s priznanjem očetovstva.

Švedska ima od 1. maja 2009 enaka pravila za zakonske zveze med osebami različnega spola in istospolnimi partnerji. Registracija istospolne partnerske skupnosti ni več mogoča. Že obstoječe registrirane istospolne partnerske skupnosti obstajajo, dokler se ne razvežejo oziroma preoblikujejo v zakonsko zvezo.

Vse zakonske zveze so registrirane v registru zakonskih zvez, ki ga od leta 2011 vodi švedska davčna uprava. Če se zakonska zveza, razveza oziroma neveljavnost zgodi v tujini, mora oseba osebno zaprositi za registracijo tega v švedski register prebivalstva na podlagi ustrezne dokumentacije (na primer pravnomočne razvezne sodbe). Enako velja za istospolno partnersko skupnost.

Švedski register prebivalstva omogoča, da se vidi povezava med biološkimi starši in otroki, pri čemer ni razlike v družinah z istospolnima staršema.

Informacij iz registra prebivalstva ni mogoče pridobiti na konzularnih oziroma diplomatskih predstavništvi. Za izpiske lahko prebivalci zaprosijo na švedski davčni upravi oziroma elektronsko.

5.18 Švica

Istospolno partnerstvo se vpiše pri krajevno pristojnem matičnem uradu po stalnem prebivališču enega ali drugega partnerja. Matični urad izda listino o izjavi volje obeh partnerjev, da bosta vpisala partnerstvo, ki jo partnerja podpišeta, v skladu z Zakonom o vpisu partnerske skupnosti istospolnih parov. Neveljavnost partnerstva dveh oseb istega spola lahko kadarkoli s tožbo uveljavlja pri sodišču katerakoli oseba, ki ima v zvezi s tem pravni interes. Razlogi, zaradi katerih je tožba dopustna, so navedeni v zakonu (neprištevnost, sorodstvo, zloraba zaradi pridobitve bivalnega dovoljenja, prisila, mladoletnost). Neveljavnost oziroma prenehanje partnerstva se ugotovi s sodno odločbo. V tujini nastala matična dejstva (sklenitev, neveljavnost, prenehanje partnerstva) dveh oseb istega spola se v Švici priznajo le, če so v skladu s švicarskimi standardi.

Švicarski matični register vsebuje tudi podatke o družinskih povezavah posamezne osebe

(starši, še živeči zakonci in otroci).

Diplomatska in konzularna predstavništva Švice v tujini nimajo pristojnosti za izdajo izpiskov iz matičnega registra, lahko pa švicarski državljani prek predstavništev zaprosijo za izpiske. Za izpiske lahko zaprosijo tudi neposredno na matičnih uradih v Švici.

5.19 Ukrajina

Istospolna partnerska zveza v Ukrajini ni priznana, ukrajinska zakonodaja tega področja zakonsko ne ureja.

Vpis rojstva otroka v matični register se vpiše s podatki otroka in staršev, vključno s podatki o dokumentu, ki potrjuje dejstvo rojstva, ter podatki o osebi, ki je rojstvo otroka prijavila. Matične evidence staršev in otrok so med seboj povezane, tako da je možno pridobiti informacijo o tem, kdo so otroci posamezne osebe.

Izpiske oziroma potrdila iz matičnega registra ali enakovredne evidence osebnih stanj je možno v Ukrajini pridobiti tudi na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu. Predstavništvo lahko izda izpisek o aktih civilnega stanja, če je bil zapis izveden na predstavništvu. Pogoji za to je, da je shranjen zapis v evidenci na določenem predstavništvu. Če se na primer rodi otrok v Sloveniji in je vpisano rojstvo na Veleposlaništvu Ukrajine v Ljubljani, se lahko izda izpisek tudi na Veleposlaništvu Ukrajine v Ljubljani. Predstavništvo sporoča vsa matična dejstva tudi na Državno službo za registracijo v Kijevu, Glavni teritorialni urad v Kijevu. Po preteku sedmih delovnih dni je ta evidenca dostopna tudi v centralnem matičnem registru Ukrajine.

5.20 Združeno kraljestvo

Glede vpisa rojstev zunaj zdravstvene ustanove velja, da je za obvestilo o rojstvu pristojen zdravstveni tehnik, ki je bil prisoten ob rojstvu. To obvestilo postane del obvestila o rojstvu, ki je pozneje povezano z vsako registracijo rojstva. Vsa rojstva je treba registrirati v skladu z Zakonom o registraciji zakonskih zvez ter Zakonom o rojstvu in smrti iz leta 1953. Kraj rojstva v primeru rojstva na domu vsebuje domači naslov, ne bolnišnice. Če je rojstvo potekalo brez pomoči zdravstvenega tehnika, je treba pred registracijo predložiti dokaze o rojstvu, da ne bi prišlo do fiktivnega vpisa.

Vpis priznanja očetovstva za otroka tujca ni mogoč.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ukinja pridobivanje soglasij ožjih družinskih članov, ki je trenutno potrebno za izdajo izpiskov in potrdil iz matičnega registra, kadar umrli posameznik, na katerega se nanaša vpis v matični register, v času svojega življenja ni izrecno prepovedal posredovanja svojih osebnih podatkov in pridobivanja soglasij ožjih družinskih članov, kadar se podatki o umrlem posamezniku zahtevajo več kot 20 let po njegovi smrti za uporabo v

znanstvenoraziskovalne, kulturne ali publicistične namene. V praksi se je namreč pridobivanje soglasij izkazalo za težavno z vidika iskanja ožjih družinskih članov, predvsem kadar ti prebivajo v tujini, jih je veliko ali sploh nimajo znanega prebivališča. Vnaprej podano izrecno nasprotovanje sorodnika je lahko enakovredno nepodanemu soglasju enega od njih, če se soglasje išče naknadno. Upravičenec bo lahko podatek prejel hitreje.

Predlog zakona dopušča povezovanje matičnega registra z evidencami organov, ki ugotavljajo oziroma odločajo o spremembah osebnega statusa z namenom dolgoročne odprave administrativnih ovir in papirnatega poslovanja (brezpapirno poslovanje s prijavitelji smrti, sodišči, centri za socialno delo, notarji itd.).

Predlog zakona poenostavlja sestavo smrtovnice, saj se vzpostavlja povezava podatkov med starši in otroki. Tako bo lahko uradna oseba, ki sestavlja smrtovnico, takoj vedela, kdo so otroci pokojnika. Trenutno povezava obstaja le na relaciji otrok-starši.

Predlog zagotavlja vodenje ažurnejših podatkov v primerih nastanka matičnih dejstev v tujini, s tem ko upravni enoti nalaga obveznost izdaje odločbe, kadar obstaja dokazilo o nastalem matičnem dejstvu, pa tuje listine ni mogoče pridobiti, kar je v veljavnem zakonu določeno samo kot izjema. Hkrati se zagotavlja ažuriranje drugih podatkov, ki se vpisujejo v matični register in odražajo osebno stanje posameznika, če se sprememba zgodi v tujini in državljani za to predloži ustrezno listino pristojnega tujega organa.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona strankam ne nalaga novih obveznosti do javne uprave ali pravosodnih organov. Kljub temu pa državljanom omogoča poenostavitev vpisa vseh sprememb osebnega stanja, ki bi se zgodile v tujini (se na primer zgodijo dvojnimi državljani). Tako se poleg rojstva, sklenitve zakonske oziroma partnerske zveze ali smrti omogoča na podlagi ustrezne listine pristojnega tujega organa tudi vpis sprememb drugih podatkov, ki se vodijo v matičnem registru. Med drugim se omogoča tudi vpis spremembe osebnega imena, brez potrebe po ponovnem odločanju v upravnem postopku v Republiki Sloveniji, ki se sicer vodi na podlagi vloge po Zakonu o osebnem imenu.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog zakona ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Za tujce se v matični register vpisujejo le podatki, ki se nanašajo na rojstvo, sklenitev zakonske ali partnerske zveze ter smrt na območju Republike Slovenije. Predlog določa širitev nabora podatkov, ki se v matičnem registru vodijo za otroke tujce, rojene v Republiki Sloveniji. Zanje se lahko v matični register vpiše tudi podatek, ki se nanaša na ugotovitev očetovstva oziroma materinstva (priznanje, ugotovitev in izpodbijanje), če za navedeno obstaja listina pristojnega tujega organa, kar omogoča izdajo izpiska iz matičnega registra o rojstvu, na katerem je naveden tudi oče.

V praksi so vse pogostejši primeri rojstev otrok na domu. Vpis rojstva zunaj zdravstvene ustanove se trenutno izvaja na podlagi potrdila zdravnika, pogosti pa so primeri, ko zdravniki potrdil nočejo izdati, če ob rojstvu niso bili prisotni. Predlog zakona dopušča, da je k prijavi lahko predloženo tudi potrdilo, ki ga izda diplomirana babica ali diplomirani zdravstvenik oziroma medicinska sestra, ki je bila prisotna ob porodu. Za primere rojstev na domu, brez prisotnosti strokovnega osebja (zdravnika, babice ali zdravstvenega tehnika oziroma sestre), ko ni mogoče pridobiti potrdila o rojstvu, predlog zakona z namenom preprečevanja trgovanja z belim blagom določa, da se podatki o starših otroka v matični register vpišejo zgolj začasno, potrdijo oziroma brišejo iz registra pa po opravljeni analizi DNK za dokazovanje starševstva (očetovstva, materinstva), ki jo opravlja Inštitut za sodno medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Enak postopek velja tudi za primere rojstev iz tujine, ko pristojni organ dvomi v verodostojnost tuje listine, ki je podlaga za vpis rojstva otroka v uradno evidenco.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Sprejeti zakon bo predstavljen ciljnim skupinam, to je matičarjem na upravnih enotah in zaposlenim na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tujini v obliki usmeritev in seminarja.

Širši javnosti bo zakon predstavljen prek medijev in svetovnega spleta.

Ministrstvo za notranje zadeve bo spremljalo izvajanje sprejetega predpisa prek odzivov izvajalcev zakona in udeležencev postopkov posameznikov, na katere se vpisi v matični register nanašajo.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Osnutek zakona je bil objavljen na portalu e-demokracija od 18. 12. 2018 do 17. 1. 2019. Pripomb na besedilo zakona nismo prejeli, razen pripomb Združenja upravnih delavcev, ki so v večjem delu identične pripombam Ministrstva za javno upravo.

Pripomba, ki se nanaša na ponovno uvedbo izpita za matičarja, ni upoštevana. Ocenjujemo namreč, da je lahko namen izvajanja zakonodaje na področju vodenja osebnega statusa dosežen tudi brez formalnosti, ki določa obvezno opravljanje izpita matičarja, kot to velja tudi za druga delovna področja upravnih notranjih zadev. Ministrstvo upravne enote v obliki navodil in pojasnil redno seznanja z novostmi na področju osebnih stanj, strokovno pomoč pri reševanju konkretnih zadev pa nudi tudi pri rednih strokovnih nadzorih.

Pripomba, ki se nanaša na širitev črkovnega nabora na vse črke latinske pisave, ni

upoštevana, saj ne gre za zakonsko materijo, zato bo obravnavana v predlogu sprememb Pravilnika o izvrševanju zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 40/05, 69/09 in 77/16).

Pripomba, da se v četrtem odstavku 4. člena predloga zakona, ki določa, kateri podatki se v matični register vpisujejo za tujce, črta zadnji del stavka, ki se glasi »če so matičarju v času vpisa matičnega dejstva znani« z obrazložitvijo, da ni pomembno, kdaj matičar vpiše spremembo osebne stanja tujca – ob vpisu matičnega dejstva ali kasneje, je upoštevana.

Pripomba, da se ukine krajevna pristojnost, ki je za vpis matičnih dejstev opredeljena v 17. členu veljavnega zakona, ni upoštevana. Že dosedanji drugi odstavek 17. člena omogoča, da matično dejstvo vpiše matičar pristojnega organa, ki mu je izpisek iz matične knjige pristojnega tujega organa pridobil ali mu je bil predložen, določitev krajevne pristojnosti pa omogoča, da so naknadni vpisi porazdeljeni razpršeno po pristojnih upravnih enotah.

Pripomba, ki se nanaša na poenostavitev spremembe spola in uvedbo tretjega oziroma neopredeljenega spola, ni upoštevana. Veljavni zakon določa, da se v matičnem registru pri rojstvu vpisuje spol (1. točka) in sprememba spola (11. točka), pri čemer gre za podatek o spolu, ki ni opredeljen kot ženski ali moški, kar bi teoretično že sedaj omogočilo vpis tretjega oziroma neopredeljenega spola. Ker pa veljavni zakon ureja zgolj pravno podlago vpisa, je potrebno sam postopek pravnega priznavanja spola urediti v ločeni zakonski materiji, v njej pa urediti vsa vprašanja, ki jih pravno priznavanje spola zadeva.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki ali pravne osebe, ki bi za svoje sodelovanje prejeli plačilo.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Boštjan Poklukar, minister,
- mag. Melita Šinkovec, državna sekretarka,
- mag. Sandi Čurin, državni sekretar,
- Urša Židan, namestnica generalne direktorice Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, sekretarka,
- Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo, sekretarka,
- mag. Alenka Colja, vodja Sektorja za registracijo prebivalstva in javne listine, sekretarka.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/011 – uradno prečiščeno besedilo) se v 2. členu v prvem odstavku za besedo »zakonska« doda besedilo »ali partnerska«, za besedo »zakonskih« pa besedilo »ali partnerskih«.

2. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

»4. člen

Podatki, ki se vpisujejo v matični register

V matični register se za državljane Republike Slovenije vpisujejo:

1. podatki o rojstvu: priimek in ime, spol, dan, mesec, leto, ura in kraj rojstva, za tujino tudi država, državljanstvo, EMŠO; podatki o otrokovih starših: priimek in ime, EMŠO, državljanstvo, prebivališče;
2. podatki o otrocih: priimek in ime, spol, dan, mesec, leto in kraj rojstva, za tujino tudi država, državljanstvo, EMŠO, prebivališče;
3. izjava o izbiri osebnega imena za pravni promet;
4. priznanje, ugotovitev in izpodbijanje očetovstva ali materinstva;
5. posvojitve;
6. sprememba osebnega imena;
7. odvzem starševske skrbi in prenehanje tega ukrepa;
8. podelitev starševske skrbi sorodniku in prenehanje tega ukrepa;
9. skrbništvo in prenehanje tega ukrepa;
10. pridobitev in prenehanje državljanstva;
11. sprememba spola;
12. podatki o sklenitvi zakonske ali partnerske zveze: dan, mesec, leto in kraj sklenitve zakonske ali partnerske zveze, za tujino tudi država; podatki o zakoncu ali partnerju: priimek in ime, EMŠO, državljanstvo, prebivališče, priimek po sklenitvi zakonske ali partnerske zveze;
13. neveljavnost, prenehanje in neobstoj zakonske ali partnerske zveze;
14. podatki o smrti: dan, mesec, leto, ura in kraj smrti, za tujino tudi država;
15. pravna podlaga vpisa (vrsta listine, kdo jo je izdal in kje se hrani);
16. popravki napak in spremembe že vpisanih podatkov;
17. datumi, oznake, statusi in drugi tehnični podatki, potrebni za vodenje podatkovne baze;
18. prepoved posredovanja osebnih podatkov iz 29. člena tega zakona.

Podatek iz 7. točke prejšnjega odstavka se vpisuje tudi pri starših, ki jim je odvzeta ali vrnjena starševska skrb, in sicer priimek in ime, spol, dan, mesec, leto in kraj rojstva, za tujino tudi država, državljanstvo, EMŠO, prebivališče otroka.

Podatek iz 8. točke prvega odstavka se vpisuje tudi pri sorodniku, ki mu je bila podeljena starševska skrb, in sicer priimek in ime, spol, dan, mesec, leto in kraj rojstva, za tujino tudi država, državljanstvo, EMŠO, prebivališče otroka.

Za tujce se v matični register vpisujejo podatki iz 1. točke prvega odstavka, razen podatka o državljanstvu ter podatki iz 4., 12., 14., 15., 16., in 17. točke prvega odstavka, če so

matičarju znani.

V matičnem registru se osebni podatki zbirajo in nadalje obdelujejo za ugotavljanje, urejanje in uveljavljanje pravic in obveznosti državljanov Republike Slovenije in tujcev, za odločanje o njihovih pravicah in obveznostih s področja osebnih stanj ter za druge zakonite namene.«.

3. člen

V 7. členu se v drugem odstavku za besedo »prijaviti« dodata besedilo »diplomirana babica oziroma diplomirani babičar (v nadaljnjem besedilu: diplomirani babičar), ali diplomirana medicinska sestra oziroma diplomirani zdravstvenik (v nadaljnjem besedilu: diplomirani zdravstvenik), ki je vodil porod doma« in vejica.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Če je prijavitelj oseba iz drugega in tretjega odstavka, mora biti prijavi rojstva priloženo potrdilo o rojstvu otroka, ki ga je izdala zdravnica oziroma zdravnik (v nadaljnjem besedilu: zdravnik), diplomirani babičar ali diplomirani zdravstvenik, ki je bil prisoten ob porodu.«.

Za četrtim odstavkom se dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»Kadar potrdila iz prejšnjega odstavka ni mogoče pridobiti oziroma pristojni organ dvomi o verodostojnosti potrdila, se podatki o materi in očetu pri rojstvu otroka vpišejo začasno, starše pa napoti na pridobitev analize DNK za dokazovanje materinstva ali materinstva in očetovstva, ki jo opravi za to pristojna ustanova. Na podlagi analize DNK, ki potrjuje biološko vez med starši in otrokom, se začasni podatki v matičnem registru potrdijo. V primeru, da biološka vez v analizi DNK ni potrjena ali analiza DNK pristojnemu organu ni predložena, se začasni podatki brišejo, o tem pa obvesti osebi, ki sta pri rojstvu otroka vpisani kot mati in oče ter pristojni center za socialno delo.

Starši morajo analizo DNK predložiti pristojnemu organu v roku enega leta od vpisa rojstva.«.

4. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

»10. člen

Pristojnost za vpis zakonske ali partnerske zveze

Sklenitev zakonske ali partnerske zveze vpiše matičar pristojnega organa, na območju katerega je kraj, kjer je bila zakonska ali partnerska zveza sklenjena.

Sodišče mora odločbo, s katero izreče zakonsko ali partnersko zvezo za neveljavno ali razveže zakonsko ali partnersko zvezo ali ugotovi njen neobstoj, poslati pristojnemu organu v 15 dneh od dneva njene pravnomočnosti.

Notar mora notarski zapis o sporazumni razvezi poslati pristojnemu organu v osmih dneh po podpisu notarskega sporazuma.

V primeru ugotovitve neobstoja zakonske ali partnerske zveze se vpis sklenjene zakonske ali partnerske zveze iz matičnega registra briše.«.

5. člen

V naslovu III. poglavja se za besedo »dejstev« doda besedilo »in sprememb osebnega stanja«.

6. člen

V 16. členu se naslov »Vpis rojstva, zakonske zveze in smrti iz tujine« spremeni tako, da se glasi: »Podlage za vpis iz tujine«.

V prvem odstavku se za besedo »zakonska« doda besedilo »ali partnerska«, za besedo »iz« se doda besedilo »matičnega registra oziroma«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Če v izpisku o sklenjeni zakonski ali partnerski zvezi tujega organa ni vpisan podatek o priimku zakoncev ali partnerjev po sklenitvi zakonske ali partnerske zveze, se ta podatek vpiše na podlagi izjave zakoncev ali partnerjev.«.

V tretjem odstavku se črtata besedilo »iz matične knjige« in beseda »izjemoma«, za besedo »zakonske« pa se doda besedilo »ali partnerske«.

Za tretjim odstavkom se dodajo novi četrti, peti in šesti odstavek, ki se glasijo:

»V matični register se izvede tudi vpis drugih sprememb osebnega stanja iz 4. člena tega zakona, če državljan za vpis predloži ustrezno listino pristojnega tujega organa.

Če pristojni organ dvomi o verodostojnosti izpiska o rojstvu, ki ga je izdal pristojni tuji organ, lahko pred vpisom rojstva zahteva potrdilo o rojstvu tuje zdravstvene ustanove, v kateri je mati rodila ali potrdilo osebe, ki je v tujini pristojna za vodenje poroda. Če potrdila ni mogoče pridobiti oziroma pristojni organ dvomi o verodostojnosti potrdila, se podatki o materi in očetu pri rojstvu otroka vpišejo začasno, starše pa napoti na pridobitev analize DNK za dokazovanje materinstva ali materinstva in očetovstva, ki jo opravi za to pristojna ustanova. Na podlagi analize DNK, ki potrjuje biološko vez med starši in otrokom, se začasni podatki v matičnem registru potrdijo. V primeru, da biološka vez v analizi DNK ni potrjena ali analiza DNK pristojnemu organu ni predložena, se začasni podatki brišejo, o tem pa obvesti osebi, ki sta pri rojstvu otroka vpisani kot mati in oče ter pristojni center za socialno delo.

Starši morajo analizo DNK predložiti pristojnemu organu v roku enega leta od vpisa rojstva.«.

7. člen

V 17. členu se v uvodnem stavku prvega odstavka, obakrat v 2. točki prvega odstavka in v drugem odstavku za besedo »zakonske« doda besedilo »ali partnerske«. V 2. točki se obakrat za besedo »zakonca« doda besedilo »ali partnerja«.

8. člen

V 22. členu se za besedo »zakonske« doda besedilo »ali partnerske«.

9. člen

V 27. členu se v drugem odstavku črta besedilo »pristojnega organa«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»Osebnne podatke iz matičnega registra lahko za opravljanje nalog, ki izhajajo iz tega zakona in zakona, ki ureja konzularno zaščito, uporabljata tudi ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, in diplomatsko predstavništvo ali konzulat Republike Slovenije v tujini.«.

10. člen

V 28. členu se v prvem odstavku črta besedilo »ali zakonsko pooblastilo«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek se lahko potrdila iz matičnega registra izdajo na zahtevo drugih oseb, če so za uporabo osebnih podatkov pooblaščenice z zakonom.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se za besedo »izdajo« doda besedilo »njegovim ožjim družinskim članom«, besedilo »osebam, ki izkažejo zakoniti interes za uporabo osebnih podatkov in če temu ožji družinski člani ne nasprotujejo« pa se črta.

Dosedanji tretji odstavek, ki postane četrti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Ožji družinski člani po tem zakonu so: zakonec ali partner, zunajzakonski partner ali partner iz neskljenjene partnerske zveze, otroci in starši umrlega.«.

Za novim četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»Izpiski in potrdila iz matičnega registra o smrti se lahko izdajo tudi dedičem prvega in drugega dednega reda, če umrla oseba nima živčih ožjih družinskih članov.«.

11. člen

V 29. členu se naslov spremeni tako, da se za besedo »register« doda besedilo »in pridobitve osebnih podatkov«.

V prvem odstavku se za besedo »privolitev« črta besedilo »ali zakonsko pooblastilo«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Pravico do pridobitve podatkov iz matičnega registra ima posameznik, na katerega se vpis nanaša, druge osebe pa le, če imajo njegovo pisno privolitev ali če so za uporabo osebnih podatkov pooblaščenice z zakonom.«.

Dosedanji drugi odstavek, ki postane tretji odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Če vpisani ni več živ in v času svojega življenja ni izrecno prepovedal posredovanja svojih osebnih podatkov, imajo pravico do pridobitve njegovih osebnih podatkov osebe, ki izkažejo zakoniti interes za uporabo teh osebnih podatkov, osebe, ki so po zakonu, ki ureja dedovanje, njegovi zakoniti dediči prvega in drugega dednega reda, pa niso vnaprej pisno prepovedale posredovanja, skladno z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.«.

Dosedanji tretji odstavek, ki postane četrti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Če je od smrti vpisanega poteklo najmanj 20 let in v času svojega življenja ni izrecno prepovedal posredovanja svojih osebnih podatkov, imajo pravico do pridobitve njegovih osebnih podatkov tudi osebe, ki izkažejo, da bodo te podatke uporabljale v zgodovinske, statistične ali v znanstvenoraziskovalne namene, osebe, ki so po zakonu, ki ureja dedovanje,

njegovi zakoniti dediči prvega in drugega dednega reda, pa niso vnaprej pisno prepovedale posredovanja, skladno z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.«.

12. člen

31. člen se spremeni tako, da se glasi:

»31. člen

Povezovanje matičnega registra

Matični register se z uporabo EMŠO lahko povezuje z evidencami prijaviteljev rojstev iz prvega odstavka 7. člena in z evidencami prijaviteljev smrti iz prvega odstavka 12. člena ter evidencami mrliških preglednikov iz drugega odstavka 12. člena tega zakona, iz katerih se posredujejo podatki, potrebni za vpis rojstva in smrti v matični register na podlagi tega zakona.

Matični register se z uporabo EMŠO lahko povezuje z evidencami ali drugimi zbirkami osebnih podatkov sodišč, iz katerih se posredujejo podatki o izpodbijanju očetovstva ali materinstva, posvojitvi, odvzemu starševske skrbi in prenehanju tega ukrepa, podelitvi starševske skrbi sorodniku in prenehanju tega ukrepa, skrbništvu in prenehanju tega ukrepa, neveljavnosti, prenehanju in neobstoju zakonske ali partnerske zveze, ugotovitvi smrti in razglasitvi pogrešanca za mrtvega zaradi vpisa spremembe osebnega stanja v matični register na podlagi tega zakona. Iz matičnega registra se v evidenco sodišč posredujejo podatki za potrebe sestave smrtovnice, skladno z zakonom, ki ureja področje dedovanja.

Matični register se z uporabo EMŠO lahko povezuje z evidencami notarjev, iz katerih se posredujejo podatki o razvezi zakonske ali partnerske zveze zaradi vpisa spremembe osebnega stanja v matični register na podlagi tega zakona.

Matični register se z uporabo EMŠO lahko povezuje z evidencami ali drugimi zbirkami osebnih podatkov centrov za socialno delo, iz katerih se posredujejo podatki o priznanju očetovstva ali materinstva in skrbništvu ter prenehanju tega ukrepa zaradi vpisa spremembe osebnega stanja v matični register na podlagi tega zakona.

Povezovanja iz prvega do četrtega odstavka tega člena pomenijo, da se osebni podatki iz navedenih evidenc ali drugih zbirk osebnih podatkov avtomatično na podlagi povezanosti teh evidenc z matičnim registrom iz njih prevzamejo ter so s tem vpisani v matični register.

Iz matičnega registra se v druge evidence, ki jih centralno vodi ministrstvo, pristojno za upravne notranje zadeve, z uporabo EMŠO posredujejo podatki iz 4. člena tega zakona v obsegu, ki ga določa področna zakonodaja za zagotavljanje vsebine oziroma vzdrževanje posamezne evidence.

Iz matičnega registra se z uporabo EMŠO v matični register vozil in listin posredujejo podatki iz 4. člena tega zakona, potrebni za vzdrževanje matičnega registra vozil in listin, na podlagi zakona, ki ureja vodenje zbirk podatkov o vozilih in voznikih.

Matični register se lahko povezuje tudi z drugimi evidencami in registri, če posredovanje ali pridobivanje podatkov iz matičnega registra določa področna zakonodaja ter v skladu z varnostnimi mehanizmi, ki jih kot ukrepe ali postopke za izvajanje varnosti osebnih podatkov lahko določi minister, pristojen za notranje zadeve.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

13. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati tretji odstavek 96. člena in četrti odstavek 98. člena Družinskega zakonika (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg in 22/19).

14. člen

Podatki iz 7. in 9., točke prvega odstavka 4. člena Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo) se v matični register vpisujejo še po začetku uporabe Družinskega zakonika (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg in 22/19), dokler se ne končajo postopki po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo, 101/07 – odl. US, 90/11 – odl. US, 84/12 – odl. US, 82/15 – odl. US, 15/17 – DZ in 30/18 - ZSVI), nato se v matičnem registru hranijo v skladu s 24. členom Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo).

Podatki iz 18. in 19. točke prvega odstavka 4. člena Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo) se v matičnem registru hranijo v skladu s 24. členom Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo).

15. člen

Uskladitev pravilnika

Minister, pristojen za notranje zadeve, uskladi Pravilnik o izvrševanju zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 40/05, 69/09 in 77/16) s tem zakonom v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

16. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu – Zakon o partnerski zvezi (Uradni list RS, št. 33/16), ki se je začel uporabljati 24. februarja 2017, v 6. členu določa, da se z dnem uveljavitve in do uskladitve z Zakonom o matičnem registru podatki o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju partnerske zveze vpisujejo v matični register v skladu z določbami Zakona o matičnem registru in Zakona o partnerski zvezi, pri čemer se za vpis podatkov v matični register trenutno smiselno uporabljajo določbe o vpisu sklenitve, neveljavnosti in prenehanja zakonske zveze. V prehodnem obdobju je določena tudi smiselna uporaba načina vpisa partnerske zveze, sklenjene v tujini, in dejstev, nastalih v tujini. 6. člen Zakona o partnerski zvezi določa tudi, da imajo do ureditve v področnih zakonih uporabniki, ki imajo zakonsko podlago za pridobivanje podatka o zakonski zvezi ali registrirani istospolni partnerski skupnosti, pravico iz centralnega registra prebivalstva in matičnega registra pridobiti tudi podatke o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju partnerske zveze.

2. člen Zakona o matičnem registru določa pojem matičnega registra kot računalniško vodene baze podatkov, v katero se vpisujejo matična dejstva. Med matična dejstva se poleg zakonske zveze kot njej enakovredna dodaja tudi partnerska zveza. Predlagana sprememba pomeni uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi.

K 2. členu – veljavni zakon v 1. točki prvega odstavka 4. člena taksativno našteva podatke, ki se v matičnem registru vodijo o rojstvu, med njimi pa ni podatka o državi rojstva, ki je v primeru rojstva v tujini pomemben, saj se z vpisom države rojstva lahko kraj rojstva natančno opredeli. Iz vsebinsko enakega razloga se podatek o državi dodaja tudi v 12. in 14. točki predloga zakona, ki se nanašajo na matična dejstva sklenitve zakonske zveze in smrti.

V 2. točki predloga se na novo dodajajo podatki o otrocih iz razloga vzpostavitve povezave med starši in otroki. Veljavni zakon določa pravno podlago za povezavo med otroki in starši, na način da v 1. točki določa, da se pri podatkih o rojstvu posameznika vodijo tudi podatki o starših. V praksi pa ni pomembno samo dejstvo, kdo so starši otroka, ampak tudi obratno (na primer pri sestavi smrtovnice), kdo so potomci staršev. Zaradi navedenega so v novi 2. točki taksativno opredeljeni podatki (priimek in ime, spol, dan, mesec, leto in kraj rojstva, za tujino tudi država, državljanstvo, EMŠO, prebivališče) otrok, ki jih ima posameznik, ki je vpisan v matičnem registru.

Podatek o naslovu stalnega prebivališča, ki ga vsebuje 1., 12. in 18. točka veljavnega zakona, se nadomešča z ustrežnejšim terminom prebivališče. Ker ima posameznik lahko skladno z veljavnim Zakonom o prijavi prebivališča v Republiki Sloveniji stalno, začasno ali zakonsko prebivališče, v tujini pa stalni ali začasni naslov, predlagani termin zajema vse tipe prebivališč.

Dosedanja 6. točka, ki se nanaša na spremembo osebnega imena staršev, se črta iz razloga, ker se navedena sprememba v matični register pri posamezniku posebej ne vnaša. Podatki o spremembi osebnega imena se vnašajo pri posamezniku, na katerega se nanašajo (torej pri starših), posledično pa se avtomatično ažurirajo v vseh registrih in pri vseh posameznikih, pri katerih se ti podatki (o starših) vodijo. Iz navedenega razloga vpisovanje spremembe osebnega imena staršev v matični register ni potrebno.

Dosedanja 7. točka, ki se nanaša na podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter prenehanje tega ukrepa, se črta zaradi uskladitve z Družinskim zakonikom, ki odpravlja institut podaljšanja roditeljske pravice nad otrokovo polnoletnostjo.

Novi 7. in 8. točka pomenita uskladitev z Družinskim zakonikom, ki roditeljsko pravico nadomešča z ustrežnejšim terminom starševska skrb ter uvaja nov institut podelitve starševske skrbi sorodniku. Predlog taksativno našteva podatke, ki se o otroku vodijo pri starših. Dosedanja 8. točka, ki se nanaša na skrbništvo in prenehanje skrbništva, se ustrezno preštevilči.

Dosedanja 9. točka, ki se nanaša na odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti, se črta zaradi uskladitve z Družinskim zakonikom, ki institut odvzema poslovne sposobnosti nadomešča z

institutom postavitve pod skrbništvo.

13. točka, ki se nanaša na neveljavnost in prenehanje zakonske zveze, se zaradi uskladitve z Družinskim zakonikom in Zakonom o partnerski zvezi dopolni s podatkom o neobstoju zakonske ali partnerske zveze.

Dosedanja 18. in 19. točka, ki se nanašata na registracijo, neveljavnost in prenehanje istospolne partnerske skupnosti, se črtata zaradi uskladitve z Zakonom o partnerski zvezi, ki razveljavlja Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti in določa preoblikovanje v partnersko zvezo.

Nova 18. točka se nanaša na vpis prepovedi posredovanja podatkov v povezavi s spremenjenim 29. členom zakona, ki med drugim določa, da imajo pravico do pridobitve osebnih podatkov umrle osebe, ki v času življenja posredovanja ni izrecno prepovedala, osebe, ki izkažejo zakoniti interes za uporabo teh osebnih podatkov, ob pogoju, da zakoniti dediči prvega in drugega dednega reda niso vnaprej pisno prepovedali posredovanja, skladno z ZVOP.

S predlogom novega drugega odstavka se določa pravna podlaga, ki omogoča vodenje matičnega registra na tak način, da je pri vpisu otroka vidno, kateremu staršu je odvzeta/vrnjena starševska skrb, pri staršu pa, nad katerim njegovim otrokom mu je odvzeta/vrnjena starševska skrb. Predlog taksativno našteva podatke, ki se pri sorodniku vodijo o otroku.

S predlogom novega tretjega odstavka se določa pravna podlaga, ki omogoča, da je pri vpisu otroka vidno, kateremu sorodniku je podeljena starševska skrb nad otrokom, pri sorodniku pa, nad katerim otrokom ima podeljeno starševsko skrb.

Sedanji drugi odstavek, ki postane nov četrti odstavek, se glede na veljavni zakon dopolni s 4. točko, kar pomeni, da se za tuje državljane v matičnem registru (poleg podatkov o rojstvu, sklenitvi zakonske ali partnerske zveze in smrti na območju Republike Slovenije) vodijo tudi podatki, ki se nanašajo na ugotovitev očetovstva oziroma materinstva (priznanje, ugotovitev in izpodbijanje), če za navedeno obstaja ustrezna pravna podlaga (listina pristojnega tujega organa). Sedanji tretji odstavek, ki določa, da so podatki o registraciji istospolne partnerske skupnosti in njeni neveljavnosti oziroma prenehanju sestavni del matičnega registra, ni več potreben. Istospolne partnerske skupnosti so se z uveljavitvijo Zakona o partnerski zvezi preoblikovale v partnerske zveze oziroma so prenehale, podatki o tem pa se v matičnem registru vodijo na enak način kot vsi drugi podatki iz 4. člena predloga zakona.

V sedanjem četrtem odstavku, ki postane nov peti odstavek, in določa, da se osebni podatki zbirajo in nadaljnje obdelujejo za ugotavljanje, urejanje in uveljavljanje pravic in obveznosti za odločanje o pravicah in obveznostih, se zaradi pravne varnosti izrecno določa, da gre za pravice in obveznosti s področja osebnih stanj.

K 3. členu – veljavni zakon v drugem odstavku 7. člena taksativno določa osebe, ki so v primeru rojstva zunaj zdravstvenega zavoda dolžne prijaviti rojstvo, in sicer je to otrokov oče oziroma oseba, s katero mati živi, ali mati, ko je za to zmožna. Predlog zakona dolžnost prijave nalaga tudi diplomirani babici, ki je vodila porod na domu, porodi na domu ob prisotnosti babic so namreč v praksi vedno pogostejši. Ker je v skladu z veljavnim zakonom v primeru rojstva na domu potrebno obvezno predložiti potrdilo zdravnika o rojstvu otroka, ta pa pri porodu največkrat ni prisoten, se v predlogu zakona dopušča, da je k prijavi lahko predloženo tudi potrdilo, ki ga izda diplomirana babica oziroma babičar, ali diplomirani zdravstvenik oziroma diplomirana medicinska sestra, če je bila prisotna ob porodu, pri slednjem gre za primere nudenja pomoči nosečnici na terenu (na primer rojstvo v rešilnem avtomobilu na poti v porodnišnico).

Republika Slovenija je tranzitna država, vsled česar se je potrebno zavedati realne možnosti za trgovanje z belim blagom, zato je potrebno, za primere rojstev na domu, brez prisotnosti strokovnega osebja (zdravnika, babice ali zdravstvenega tehnika oziroma sestre), vzpostaviti zakonski korektiv, ki bi preprečil morebiten vpis rojstva otroka, ki ni biološko povezan z osebami, ki ob prijavi trdijo, da so njegovi starši. Ker v takem primeru ni mogoče pridobiti potrdila o rojstvu, predlog zakona določa, da se podatki o starših otroka v matični register vpišejo zgolj začasno, potrdijo oziroma brišejo iz registra pa po opravljeni analizi DNK za dokazovanje starševstva

(očetovstva, materinstva), kot jo opravlja Inštitut za sodno medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Začasni podatki o starših se iz uradne evidence brišejo v primerih, ko analiza DNK ne potrjuje starševstva in tudi v primerih, ko »domnevni« starši v zakonsko določenem roku analize DNK pristojnemu organu sploh ne predložijo. O brisanju začasnih podatkov o materi in očetu pristojni organ obvesti »starše« in pristojni center za socialno delo. Predlog zakona določa enoletni rok za predložitev analize DNK, ki teče od vpisa rojstva otroka v matični register.

K 4. členu – gre za dopolnitev zaradi uskladitve z Družinskim zakonikom, ki izenačuje zakonsko zvezo in partnersko zvezo, pri čemer se dodaja institut ugotovitve neobstoja zakonske ali partnerske zveze in sporazumna razveza pred notarjem, ki ju na novo uvaja Družinski zakonik.

K 5. členu – vpisi iz tujine, kot so opredeljeni v III. poglavju veljavnega zakona, se nanašajo tako na vpise osnovnih matičnih dejstev (rojstva, sklenitve zakonske ali partnerske zveze, smrti) kot tudi na vpise drugih sprememb osebnega stanja državljanov Republike Slovenije, ki jih zakon opredeljuje v 4. členu. Dopolnitev naslova poglavja tako pomeni le natančnejšo vsebinsko opredelitev področja, na katerega se naslov nanaša.

K 6. členu – predlog določa ustrežnejši naslov glede na vsebino, ki jo ureja 16. člen veljavnega zakona. Za državljane Republike Slovenije se vodi celotno osebno stanje, kar pomeni, da je treba državljanu v matični register poleg rojstva, sklenitve zakonske ali partnerske zveze in smrti vpisati tudi druge spremembe osebnega stanja, ki so nastale zunaj območja Republike Slovenije, če za navedeno obstaja ustrezna pravna podlaga.

Prvi in drugi odstavek se dopolnita zaradi uskladitve z Zakonom o partnerski zvezi.

Tretji odstavek veljavnega zakona ureja način vpisa, ko iz tujine ni mogoče pridobiti zakonsko določene pravne podlage za vpis posamičnega matičnega dejstva. Ker v praksi večkrat prihaja do primerov, ko izpiska iz tujine, ki pomeni pravno podlago za vpis rojstva, sklenitve zakonske ali partnerske zveze in smrti ni mogoče pridobiti, predlog zakona določa, da se v vseh primerih, ne le izjemoma, matično dejstvo vpiše na podlagi odločbe pristojnega organa, če obstajajo drugi dokazi o nastalem dejstvu. Tako je omogočeno, da je matični register ažuren, saj se predvsem pri smrtih iz tujine pogosto dogaja, da svojci nimajo izpiska, ki je pravna podlaga vpisa, ali je pristojni organ o smrti obveščen le preko diplomatskega predstavništva ali konzulata Republike Slovenije.

Nova četrta in peti odstavek urejata primere vpisov rojstev iz tujine, med drugim tudi iz držav, ki dopuščajo nadomestno materinstvo (na primer Ukrajina), zaradi neurejenih razmer na tem področju pa lahko pride do zlorab na različnih ravneh postopka (pravnem, zdravstvenem, finančnem, moralno-etičnem in podobno). Praksa izkazuje, da se tudi slovenski pari poslužujejo postopkov nadomestnega materinstva v tujini, ob vpisu v matični register pa predložijo izpisek tujega organa oziroma ustanove, da so biološki starši otroka, zaradi česar predlog zakona pristojnemu organu v primeru dvoma omogoča, da pred vpisom rojstva v matični register poleg izpiska dodatno zahteva tudi potrdilo o rojstvu tuje zdravstvene ustanove, v kateri je mati rodila ali potrdilo osebe, ki je v tujini pristojna za vodenje poroda. Če potrdila ni mogoče pridobiti oziroma pristojni organ dvomi o verodostojnosti potrdila, se podatki o materi in očetu pri rojstvu otroka vpišejo zgolj začasno, potrdijo oziroma brišejo iz registra pa po opravljeni analizi DNK za dokazovanje starševstva (očetovstva, materinstva), kot jo opravlja Inštitut za sodno medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, enako kot to zakon določa za primere rojstev zunaj zdravstvene ustanove v Republiki Sloveniji, s ciljem preprečitve zlorab na tem področju oziroma trgovine z belim blagom. Začasni podatki o starših se iz uradne evidence brišejo v primerih, ko analiza DNK ne potrjuje starševstva in tudi v primerih, ko »domnevni« starši v zakonsko določenem roku analize DNK pristojnemu organu sploh ne predložijo. O brisanju začasnih podatkov o materi in očetu pristojni organ obvesti »starše« in pristojni center za socialno delo, ki ukrepa v skladu s svojimi pristojnostmi. Predlog zakona določa enoletni rok za predložitev analize DNK, ki teče od vpisa rojstva otroka v matični register.

K 7. členu – gre za dopolnitev zaradi uskladitve z Zakonom o partnerski zvezi.

K 8. členu – gre za dopolnitev zaradi uskladitve z Zakonom o partnerski zvezi.

K 9. členu – predlog zakona razširja pravico do uporabe osebnih podatkov, ki se vodijo v matičnem registru, tudi na Ministrstvo za zunanje zadeve in diplomatska predstavništva ali konzulate v okviru opravljanja nalog, ki izhajajo iz tega zakona in zakona, ki ureja konzularno zaščito.

K 10. členu – veljavni zakon v 28. členu določa krog oseb, ki so upravičene do izdaje izpiskov in potrdil. Predlog zakona pravico do izdaje izpiskov zožuje in določa, da ima pravico do izpiska oseba, na katero se vpis nanaša, druga oseba pa le, če ima njegovo pisno privolitev. Predlog na novo določa, da ima oseba, ki je za pridobitev osebnih podatkov pooblaščen z zakonom, le pravico do potrdila iz matičnega registra, ne pa tudi do izpiska, kot to določa veljavni zakon. Izpiski so vnaprej določeni predtiskani obrazci, z vnaprej definiranimi podatki, ki poleg osebnih podatkov posameznika, na katerega se vpis nanaša, vsebujejo tudi podatke o drugih osebah, ki so v povezavi z osebo, za katero se izpisek izdaja (na primer podatki o starših, podatki o zakoncu), kar v praksi pomeni, da lahko druga oseba (fizična ali pravna) pridobi tudi podatke, do katerih po zakonu ni upravičena. Potrdilo iz matičnega registra, ki se izdaja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, ima značaj javne listine, v njem pa se lahko natančno opredelijo le tisti podatki, za katere vlagatelj izkaže zakoniti interes.

Predlog zakona določa, da se izpiski in potrdila za umrlo osebo lahko izdajo ožjim družinskim članom, med katere izrecno šteje tudi partnerja iz partnerske zveze, zunajzakonskega partnerja in partnerja iz neskljenjene partnerske zveze. Taksativno naštetim osebam za izdajo izpiskov in potrdil o smrti ni treba izkazati zakonitega interesa za pridobitev osebnih podatkov. Glede na to, da se institut zunajzakonske skupnosti in neskljenjene partnerske zveze v matični register ne vpisuje, pa morajo slednji za pridobitev izpiska o smrti dokazati obstoj zunajzakonske skupnosti ali neskljenjeno partnersko zvezo z osebo, za katero izpisek o smrti želijo pridobiti. Dodatno se glede na primere v praksi krog upravičencev do izdaje izpiskov in potrdil o smrti razširja tudi na preostale dediče prvega in drugega dednega reda ob pogoju, da umrli ni imel živečih ožjih sorodnikov, kot jih opredeljuje predlog zakona.

K 11. členu – veljavni zakon v 29. členu določa pravico do vpogleda v matični register in pridobitve osebnih podatkov iz matičnega registra, zaradi česar je treba uskladiti naslov člena.

V prvem odstavku predlog zakona pravico do vpogleda v matični register zožuje zgolj na osebe, na katere se vpis v matični register nanaša, oziroma na druge osebe, ki imajo pisno privolitev osebe, na katero se podatki nanašajo. Druge osebe, ki so za pridobitev osebnih podatkov pooblaščen z zakonom, lahko podatke pridobivajo na podlagi posredovanja podatkov iz matičnega registra, zaradi česar je neposreden vpogled v računalniško evidenco nepotreben. Iz navedenega razloga predlog zakona v novem drugem odstavku posebej opredeljuje osebe, ki imajo pravico do pridobitve podatkov iz matičnega registra.

Drugi odstavek veljavnega zakona, ki opredeljuje pogoje, pod katerimi je mogoče pridobiti podatke o umrli osebi (ki v času življenja ni izrecno prepovedala posredovanja osebnih podatkov), se je v praksi izkazal za težavnega z vidika iskanja soglasja ožjih družinskih članov, predvsem v primerih oseb, katerih ožji družinski člani živijo v tujini, jih je veliko ali nimajo znanega prebivališča. V izogib navedenim situacijam, ki podaljšujejo postopke oziroma jih je v praksi nemogoče izpeljati, predlog zakona določa pogoj, da je soglasje zakonitih dedičev prvega in drugega dednega reda potrebno le, če so navedene osebe pridobitev oziroma posredovanje podatkov o umrlem vnaprej pisno prepovedale. Podatek o tem bi se vodil v matičnem registru na enak način, kot se že vodi prepoved posameznika, na katerega se podatki nanašajo. Na enak način predlog zakona ureja tudi pridobitev podatkov, kadar je od smrti vpisanega minilo najmanj 20 let, pri čemer namene, v katere naj bi se ti podatki uporabili, usklajuje z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

K 12. členu – spremenjena določba 31. člena določa pravno podlago za povezovanje matičnega registra (z uporabo EMŠO) z drugimi evidencami v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve kot so Register stalnega prebivalstva, Centralni register prebivalstva, Register državljanstev, Register tujcev, Evidenca potnih listin in osebnih izkaznic idr. V navedene evidence se lahko

posredujejo zgolj tisti podatki, opredeljeni v 4. členu predloga zakona, za katere je določena pravna podlaga v področni zakonodaji, vsled navedenega taksativno naštevanje podatkov v predlogu zakona ni potrebno. Spremenjena določba 31. člena določa pravno podlago tudi za povezovanje z evidencami drugih organov, ki so vir podatkov za posamezna matična dejstva in spremembe osebnih stanj, s čimer je podana možnost, da se dolgoročno zagotovi avtomatizacija vpisa nekaterih sprememb osebnega statusa (brezpapirno poslovanje s prijavitelji smrti, sodišči, centri za socialno delo, notarji itd.), kar bo zagotavljalo hitrejši vnos spremenjenih podatkov v matični register.

K 13. členu – z navedeno določbo se razveljavljata tretji odstavek 96. in četrti odstavek 98. člena Družinskega zakonika, ki določata roke, v katerih so sodišča dolžna pristojnemu organu posredovati sodbe o razvezi zaradi vpisa v matični register. Družinski zakonik določa, da se sodbe posredujejo v osmih dneh po izdaji, kar je v nasprotju z Zakonom o matičnem registru, ki določa daljši rok (15 dni), nepravnomočna sodba pa tudi ne predstavlja ustrezne podlage za vpis posameznikove spremembe osebnega stanja.

K 14. členu – v prehodnih in končni določbi se določa pravna podlaga za nadaljnje vodenje podatka o podaljšanju in odvzemu roditeljske pravice in prenehanju tega ukrepa, ki ga Družinski zakonik ukinja oziroma nadomešča z institutom starševske skrbi ter podatka o odvzemu in vrnitvi poslovne sposobnosti, ki ga citirani zakon nadomešča z institutom postavitve pod skrbništvo. Ker Družinski zakonik v 293. in 295. členu določa, da odločbe o podaljšanju roditeljske pravice in odločbe o odvzemu poslovne sposobnosti ostanejo v veljavi, iz 290. in 291. člena Družinskega zakonika pa izhaja, da se sodni in upravni postopki, ki so bili do pričetka uporabe Družinskega zakonika uvedeni po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih nadaljujejo po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, se določa pravna podlaga, ki omogoča vpisovanje navedenih podatkov tudi po začetku uporabe Družinskega zakonika. Institut istospolne partnerske skupnosti je bil ukinjen oziroma se je preoblikoval v partnersko zvezo z uveljavitvijo Zakona o partnerski zvezi. Ker so podatki o registraciji, prenehanju in neveljavnosti registrirane istospolne partnerske skupnosti, vključno s podatki o podaljšanju roditeljski pravici in odvzemu poslovne sposobnosti del osebnega stanja posameznika, ki je vpisan v matični register, je pomembno, da se v matičnem registru hranijo do izročitve podatkov Arhivu RS v skladu s 24. členom zakona. Hramba istočasno pomeni, da so podatki o posameznikovem osebnem stanju iz matičnega registra vsak čas razvidni in se izpisujejo na izpiske iz matičnega registra.

K 15. členu – citirani člen določa spremembo podzakonskega akta – Pravilnika o izvrševanju zakona o matičnem registru, ki ga je potrebno uskladiti s predlogom zakona v šestih mesecih od uveljavitve predloga zakona.

K 16. členu – Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO IN DOPOLNJUJEJO

2. člen Pojem matičnega registra

Matični register je računalniško vodena baza podatkov, v katero se vpisujejo matična dejstva: rojstvo, zakonska zveza in smrt ter druga dejstva, določena z zakonom. Matični register je razvid osebnih stanj državljanek in državljanov Republike Slovenije (v nadaljevanju: državljanov Republike Slovenije) in razvid rojstev, zakonskih zvez in smrti tujih državljanek in državljanov (v nadaljevanju: tujcev), ki so nastala na območju Republike Slovenije.

Sestavni del matičnega registra je zbirka listin, ki so podlaga za vpis v matični register.

Izpiski iz matičnega registra in potrdila, ki se izdajajo na podlagi vpisov v matični register, imajo dokazno moč javnih listin.

4. člen Podatki, ki se vpisujejo v matični register

V matični register se za državljane Republike Slovenije vpisujejo:

1. podatki o rojstvu: priimek in ime, spol, dan, mesec, leto, ura in kraj rojstva, državljanstvo, EMŠO; podatki o otrokovih starših: priimek in ime, EMŠO, državljanstvo, naslov stalnega prebivališča;
2. izjava o izbiri osebnega imena za pravni promet;
3. priznanje, ugotovitev in izpodbijanje očetovstva ali materinstva;
4. posvojitev;
5. sprememba osebnega imena;
6. sprememba osebnega imena staršev;
7. podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter prenehanje tega ukrepa;
8. skrbništvo ter prenehanje tega ukrepa;
9. odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti;
10. pridobitev in prenehanje državljanstva;
11. sprememba spola;
12. podatki o sklenitvi zakonske zveze: dan, mesec, leto in kraj sklenitve zakonske zveze; podatki o zakoncu: priimek in ime, EMŠO, državljanstvo, naslov stalnega prebivališča, priimek po sklenitvi zakonske zveze;
13. neveljavnost in prenehanje zakonske zveze;
14. podatki o smrti: dan, mesec, leto, ura in kraj smrti;
15. pravna podlaga vpisa (vrsta listine, kdo jo je izdal in kje se hrani);
16. popravki napak in spremembe že vpisanih podatkov;
17. datumi, oznake, statusi in drugi tehnični podatki, potrebni za vodenje podatkovne baze;
18. podatki o registraciji istospolne partnerske skupnosti: dan, mesec, leto in kraj registracije istospolne partnerske skupnosti; podatki o partnerju: priimek in ime, EMŠO, državljanstvo, naslov stalnega prebivališča ali začasnega prebivališča partnerjev;
19. neveljavnost in prenehanje istospolne partnerske skupnosti.

Za tujce se v matični register vpisujejo podatki iz 1. točke, razen podatka o državljanstvu ter podatki iz 12., 14., 15., 16. in 17. točke prejšnjega odstavka, v kolikor so matičarju v času vpisa matičnega dejstva znani.

Podatki iz 18. in 19. točke prvega odstavka se vpisujejo v register istospolnih partnerskih skupnosti, ki je sestavni del matičnega registra.

V matičnem registru se osebni podatki zbirajo in nadalje obdelujejo za ugotavljanje, urejanje in uveljavljanje pravic in obveznosti državljanov Republike Slovenije in tujcev, za odločanje o njihovih pravicah in obveznostih ter za druge zakonite namene.

7. člen **Prijava rojstva**

Rojstvo otroka v zdravstvenem zavodu mora pristojnemu organu prijaviti zavod.

Rojstvo otroka izven zdravstvenega zavoda mora pristojnemu organu prijaviti otrokov oče, oziroma oseba, s katero mati živi ali mati, ko je za to zmožna.

Kadar osebe iz prejšnjega odstavka rojstva ne morejo prijaviti, lahko rojstvo prijavi tudi druga oseba, ki je bila prisotna pri porodu ali je za rojstvo izvedela.

V primeru, da je prijavitelj oseba iz drugega in tretjega odstavka, mora biti prijavi rojstva priloženo potrdilo zdravnika o rojstvu otroka.

10. člen **Pristojnost za vpis zakonske zveze**

Sklenitev zakonske zveze vpiše matičar pristojnega organa, na območju katerega je kraj, kjer je bila zakonska zveza sklenjena.

Sodišče mora sodbo, s katero izreče zakonsko zvezo za neveljavno ali razveže zakonsko zvezo, poslati pristojnemu organu v petnajstih dneh od dneva njene pravomočnosti.

III. VPIS MATIČNIH DEJSTEV, NASTALIH V TUJINI

16. člen **Vpis rojstva, zakonske zveze in smrti iz tujine**

Rojstvo, zakonska zveza in smrt državljana Republike Slovenije v tujini, se vpiše v matični register v Republiki Sloveniji. Podlaga za vpis je izpisek iz matične knjige pristojnega tujega organa. Pri vpisu matičnega dejstva nastalega v tujini, se poleg kraja vpiše tudi država.

Če v izpisku iz poročne matične knjige tujega organa ni vpisan podatek o priimku zakoncev po sklenitvi zakonske zveze, se ta podatek vpiše na podlagi izjave zakoncev.

V primeru, da izpiska iz matične knjige iz tujine ni mogoče pridobiti, se izjemoma lahko vpiše rojstvo, sklenitev zakonske zveze ali smrt v matični register v Republiki Sloveniji na podlagi odločbe pristojnega organa, če obstajajo dokazi o nastalem matičnem dejstvu.

17. člen **Pristojnost za vpis matičnih dejstev iz tujine**

Rojstvo, sklenitev zakonske zveze in smrt po prvem odstavku prejšnjega člena v matični register vpiše:

1. rojstvo – matičar pristojnega organa na območju katerega je kraj, kjer so imeli otrokovi starši zadnje stalno prebivališče ali v katerem je imel eden od staršev zadnje stalno prebivališče. Če so starši imeli zadnje stalno prebivališče v različnih krajih v Republiki Sloveniji, sami določijo v katerem izmed teh krajev se otroka vpiše matični register;

2. sklenitev zakonske zveze – matičar pristojnega organa, na območju katerega je kraj, kjer sta imela zakonca zadnje stalno prebivališče. Če sta imela zadnje stalno prebivališče v različnih krajih v Republiki Sloveniji, določita zakonca sama v katerem izmed teh krajev se vpiše sklenitev zakonske zveze;
3. smrt – matičar pristojnega organa, na območju katerega je kraj, kjer je imel umrli zadnje stalno prebivališče.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko rojstvo, sklenitev zakonske zveze ali smrt vpiše tudi matičar drugega pristojnega organa, ki je izpisek iz matične knjige pristojnega tujega organa pridobil ali mu je bil predložen.

22. člen **Obveščanje o vpisu tujca**

O rojstvu, sklenitvi zakonske zveze ali smrti tujca mora matičar v treh dneh od vpisa, v skladu z določili sklenjene mednarodne pogodbe, posredovati izpisek iz matičnega registra ministrstvu, pristojnemu za zunanje zadeve oziroma pristojnemu tujemu diplomatskemu ali konzularnemu predstavništvu, zaradi posredovanja državi, katere državljan je vpisani.

27. člen **Splošne določbe**

Za obdelavo osebnih podatkov iz matičnega registra se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

Za vodenje matičnega registra pristojni organ zbira osebne podatke iz 4. člena tega zakona od organov, pravnih oseb ali posameznikov, ki morajo po tem zakonu obveščati pristojni organ, in iz že obstoječih zbirk podatkov pristojnega organa.

O zbiranju podatkov od organov, ki morajo po tem zakonu obveščati pristojni organ, ali iz že obstoječih zbirk podatkov, pristojni organ ni dolžan obvestiti posameznika, na katerega se ti podatki nanašajo.

Osebne podatke iz matičnega registra lahko uporabljajo za opravljanje nalog iz svojega delovnega področja delavci ministrstva, pristojnega za upravne notranje zadeve in pristojnega organa, uporabljajo pa jih lahko tudi drugi uporabniki, ki so za njihovo pridobivanje pooblašteni z zakonom ali s pisno privolitvijo posameznika.

28. člen **Osebe, upravičene do izdaje izpiskov in potrdil**

Izpiski in potrdila iz matičnega registra se izdajajo na zahtevo posameznika, na katerega se vpis nanaša, na zahtevo drugih oseb pa le, če imajo njegovo pisno privolitev ali zakonsko pooblastilo.

V primeru, da vpisani ni več živ in v času svojega življenja ni izrecno prepovedal posredovanja svojih osebnih podatkov, se izpiski in potrdila iz matičnega registra lahko izdajo osebam, ki izkažejo zakoniti interes za uporabo osebnih podatkov in če temu ožji družinski člani ne nasprotujejo.

Ožji družinski člani po tem zakonu so: zakonec, otroci in starši umrlega.

29. člen **Pravica do vpogleda v matični register**

Pravico do vpogleda v podatke, ki so vpisani v matični register in v zbirko listin k matičnemu registru ima posameznik, na katerega se vpis nanaša, druge osebe pa le, če imajo njegovo pisno privolitve ali zakonsko pooblastilo.

V primeru, da vpisani ni več živ in v času svojega življenja ni izrecno prepovedal posredovanja svojih osebnih podatkov, imajo pravico do vpogleda v njegove osebne podatke v matičnem registru osebe, ki izkažejo zakoniti interes za uporabo teh osebnih podatkov in če temu ožji družinski člani ne nasprotujejo.

V primeru, da je od smrti vpisanega poteklo najmanj 20 let in v času svojega življenja ni izrecno prepovedal posredovanja svojih osebnih podatkov, imajo ne glede na določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, pravico do vpogleda v njegove osebne podatke tudi druge osebe, ki izkažejo, da bodo te podatke uporabljale v znanstveno-raziskovalne, kulturne ali publicistične namene, ožji družinski člani pa vpogledu ne nasprotujejo.

31. člen

Uporaba podatkov za povezovanje evidenc pristojnega organa

Podatki iz matičnega registra se lahko uporabljajo tudi za povezovanje s podatki centralnega registra prebivalstva in s podatki iz drugih evidenc, ki jih vodi pristojni organ, če je za to pooblaščen z zakonom.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Skladno s 142. členom Poslovnika državnega zbora se predlaga obravnavati predloga zakona po skrajšanem postopku zaradi manj zahtevnih sprememb in dopolnitev Zakona o matičnem registru, ki se nanašajo na usklajitev z Družinskim zakonikom, ki ukinja institut podaljšanja roditeljske pravice, spreminja termin roditeljske pravice v starševsko skrb in uvaja nov institut podelitve starševske skrbi sorodniku in ugotovitve neobstoja zakonske zveze ter nadomešča institut odvzema poslovne sposobnosti z institutom postavitve pod skrbništvo, zaradi česar se podatki, ki se v zvezi s tem vpisujejo v matični register, v predlogu dopolnjujejo, hkrati pa se dodaja pravna podlaga za njihovo nadaljnje vodenje v matičnem registru (2. in 14. člen predloga zakona).

Hkrati se predlog neposredno usklajuje z Zakonom o partnerski zvezi, ki uvaja nov institut življenjske skupnosti, ki je enakovredna zakonski zvezi. Sklenitev partnerske zveze za posameznika pomeni novo matično dejstvo, zato se podatki, ki se vodijo v matičnem registru, v skladu z ZMatR, dopolnjujejo s podatki o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju partnerske zveze (2. člen predloga zakona). S partnersko zvezo pa se dopolnjujejo tudi vsi ostali člani, ki se nanašajo na sklenitev zakonske zveze (4., 6. in 7. člen predloga zakona).

VI. PRILOGE

Na podlagi tretjega odstavka 19. člena, šestega odstavka 23. člena, prvega odstavka 25. člena, prvega odstavka 26. člena in drugega odstavka 30. člena Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo) in izdaja minister za notranje zadeve

PRAVILNIK

o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izvrševanju zakona o matičnem registru

1. člen

V Pravilniku o izvrševanju zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 40/05, 69/09 in 7/16) se v 12. členu za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Če je osebno ali tuje zemljepisno ime v listino, ki je podlaga vpisa v matični register, vpisano s tujo pisavo, se mora najprej prečrkovati v latinico. Če v latinico prečrkovano osebno ime vsebuje črko, ki je ni v slovenskem naboru črk in znakov, se prečrkuje v skladu z mednarodnim standardom ICAO 9303, ki določa prečrkovanje ob zapisu osebnih imen v potne listine.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

2. člen

Drugi odstavek 14. člena se črta.

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta novi drugi in tretji odstavek.

3. člen

V prvem odstavku 29. člena se za besedilo »odločbe centra za socialno delo« nadomesti z besedilom »pravnomočne odločbe sodišča«.

4. člen

Drugi odstavek 30. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Sprememba priimka se lahko v register vpiše tudi na podlagi izjave nekdanjega zakonca ali partnerja, podane v letu dni po pravnomočnosti sodne odločbe o razvezi ali razveljavitvi zakonske ali partnerske zveze oziroma v letu dni po podpisu notarskega zapisa ali druge enakovredne listine o sporazumni razvezi tujega pristojnega organa. Vpiše se lahko samo priimek, ki ga je oseba imela pred sklenitvijo zakonske ali partnerske zveze ob pogoju, da priimka v času sklenjene zakonske ali partnerske zveze ni spreminjala.«.

5. člen

31. člen se črta.

6. člen

V naslovu 32. člena se črta besedilo »podaljšanje, odvzem roditeljske pravice in se ga nadomesti z besedilom »odvzem starševske skrbi«.

V prvem odstavku se besedilo »podaljšanje, odvzem roditeljske pravice« nadomesti z besedilom »odvzem starševske skrbi«, črta se beseda »sodne«, za besedo odločbe se črta pika in doda beseda »sodišča«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Izpisek iz matičnega registra o rojstvu za osebo, nad katero je staršem odvzeta starševska skrb, se izda z zaznamkom o odvzemu starševske skrbi.«

V tretjem odstavku se besedilo »teh ukrepov« nadomesti z besedilom »tega ukrepa«.

7. člen

V prvem odstavku 33. člena se besedo odločbe doda besedo »sodišča« ali«.

V drugem odstavku se za črta pika in doda vejica ter besedilo »če je ta določen.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Izpisek iz matičnega registra o rojstvu za osebo, ki je postavljena pod skrbništvo, se izda z zaznamkom o postavitvi pod skrbništvo in skrbniku.«

V četrtem odstavku se za besedo »zakonske« doda »ali partnerske«.

Šesti odstavek se črta.

Dosedanji sedmi odstavek postane šesti odstavek.

8. člen

34. člen se črta.

9. člen

V naslovu 38. člena se za besedo »prenehanje« doda besedilo »in neobstoj«.

V prvem odstavku se za besedo »prenehanje« doda besedilo »in neobstoj«, za besedo »sodišča« pa besedilo notarskega zapisa, ustrezne listine pristojnega tujega organa«.

10. člen

V 41. členu se črta besedo »zakona« črta pika in doda besedilo »Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo).«.

11. člen

V 57. členu se v drugem odstavku črta besedo »zakona« črta pika in doda besedilo »Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo).«.

